

SLOVENE

Štev. 1. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v soboto, 1. januarja 1904.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman:
za celo leto 25 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravništvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettivrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

„L'Asino“ v „Narodovem“ uredništvu.

Za italijanske barabe, ki znajo le malo misliti in še manj brati, izhaja v Rimu humorističen list s podobami, ki so take, da se količkaj dostojnemu človeku obrne želodec v životu, če jih pogleda. Popolnoma po pravici, sebi in svojim bralcem primerno, se imenuje ta list »Asino«. Sam si je dal to ime, vsi ljudje ga tako imenujejo, in on je ponosen na to oslovsko harmonijo.

Tega »Asina« edini namen in edino veselje na svetu je, da se norčuje iz vere in duhovščine. Podle karikature so njegov »žaner«. Ne omenjali bi tega oslovskega produkta, ako ne bi list naše »inteligence«, kateri — mimegredé povedano — ni za pol vinarja več vreden, kakor »Asinova«, ne bi bil v člankih, ki hočejo veljati za znanstvene, popolnoma resno citiral »Asina« kot vir v svojih razpravah o »klerikalizmu«.

Pod naslovom »Petrova skala« je priobčil namreč »Narod« nič manj kot 23 (reci triindvajset) člankov, tako znanstvenih, kakor so »Asinove« podobe estetične. »Petrova skala« se po »Narodovem« zagotovo vili maje. Ti članki so nemara tisti dinamit, ki jo je spravil iz ravnotežja. Ne mažemo radi svojega lista z »Narodovimi« prismo-darijami, a včasih je vendar potrebno, da povemo, kak humbug uganjajo veliki »Asini« z malimi oslički, ki so njihovi naročniki.

Ko bi hoteli na vse bedastoče odgovorjati, bi morali napisati vsaj šestinštirideset člankov — triindvajset, da povemo, kaj nasprotnik trdi, in vsaj še enkrat toliko, da popravimo njegove laži. Bilo bi preveč in nepotrebno! Opravimo rajši vse hkrati!

»Petrovo skal« je po svojem nemerodajnem mnenju najbolj izpodkopal »Narodov« mir in s sledečim odkritjem: Našel je, da so v cerkvi sv. Petra v Rimu na grbih ženske podobe; »obraz, prsa in trebuh pa so na vsakem grbu drugačna, ker predstavljajo posamične faze zapeljanja, nosečnosti

in poroda«. Tako »Asino« s svojo prejšnjo domišljijo. Kdo bi se mu čudil, da nato s studom svari ljudi pred katoliško cerkvijo! Videli smo Rim, čitali mnogo o njegovih renesanških umetnikih, a reči moramo, da slovenski »Asino« svoji inteligenci še več zaupa, kakor italijanski svoji prostituirani drhali.

Vprašamo te pač, ti slovenska »inteligence«, ali te je kaj sram take »znanosti«, s katero izpodkopujejo tvoji plačanci »Petrovo skal«?

Te stvari je imel »Asino« dovolj za dva članka, ker jo je moral temeljito razložiti svoji »inteligenci«.

Tri dolge članke je pa rabil naš ljubljanski »Asino«, da je dokazal z Napoleoni učenost »Petrove skale«. In sicer je njegov dokaz ta: Prvi Napoleon je bil tiran in je cerkev zatiral; zato ga cerkev slavi kot enega prvih katoličanov prošlega stoletja. Napoleon III. je bil pa velikanski dobitnik katoliške cerkve, in zato ga klerikalci zaničujejo. Iz tega sklepa naš »Asino«, da morajo posnemati prvega Napoleona in neusmiljeno priganjati klerikalce; potem jih bodo proglasili za svetnike. — Bilo bi odveč, da bi odgovarjal na take neumnosti. Spominjamo samo, da je »Theologisch-praktische Quartal-schrift« prinesla zgodovinsko razpravo o Napoleoni »vih zakonih«. Pisatelj tam dokazuje, da je bil zakon Napoleonov neveljaven. A to je stranska reč, ki »Petrove skale« prav nič ne omaja. Papež ni Napoleonu na ljubo inal nerazrečnosti zakonske zveze. Cerkev sodišče je sodilo le o dejstvu, ali je prvi zakon bil veljaven ali ne. Bil je civilen zakon, torej pred cerkvijo neveljaven. Katoliški pisatelji obsojajo, kar spoznajo ob sodbe vedno; naš »Asino« pa brez kritike maže na papir svoje frivolne izmišljotine.

Tudi čudni teolog dokazuje, da »Kristus ni več pri cerkvi«, ampak da je »Petrova skala« res že razdejana. Papežu očita, da se »klerikalno povzdiguje nad zakon npravnosti« in laže prav kakor najumazanejši protestantski pamfletist, da katoličani »mo-

lijo« papeža kakor malika! Predrznost tega liberalnega »učenjaka« je tolika, da trdi, da slovenski kmet ni kristjan, ampak je pogan. Seveda se je liberalni »Asino« spravil tudi nad znanost in izrekel kar kratko sodbo: »Katoliška znanost je samo še predmet za humoristične liste«.

Nenaravno francoske razprave, v katerih se vendar tako »naslavlja«, da »na odpad od vere in cerkvenih dolžnostih kot nujno posledico tudi npravno propadanje — »Narod« proslavlja in piše o Parizanih, da »na srečo ne hodijo v cerkev«, opominjajoč Slovence, naj jih posnemajo.

Da se laže o papežih, je samoobsebi umevno, in sicer tako nesramno, da je uprav čudovito. O papežu Juliju II. n. pr. trdi, da se je združil s Turki proti katoliški Franciji. Istina je pa, da je ravno Julij II. sklical peti lateranski cerkveni zbor, ki je imel namen, organizirati boj proti Turkom. Leonu Taxilu noben katoličan več ne verjame. Zdaj so mu začeli verjeti liberalci in prepisujejo od njega pamflet o mladosti Pija IX.

»Popolen bankerot katoliške cerkve« dokazuje liberalni mazač iz tega, da je baje v 6. stoletju neki egiptovski menih Kosmos Indikoplevstes učil, da je zemlja štirivoglata. Imeniten človek, ta Kosmos Indikoplevstes! Pogledali smo v več cerkvenih zgodovinah, pa nobena ne imenuje tega »egiptovskega meniha«. Dalje piše, kot bi bila cerkev Kopernika priganjala, tega pa ne pove, da je bil Kopernik — kanonik. Popolna »Asinova« narava se vidi iz trditve, da bi vsak Slovenec bil milijonar, če bi se razdelil tisti denar, ki ga je dal slovenski narod za cerkve. Loisyja proslavlja naš »teolog«, a niti pojma nima o tem, kar je pisal.

Staro laž, da sveti Peter ni bil nikdar v Rimu, katero opuščajo zdaj tudi zagrizeni protestantje, ponavlja naš ljubljanski »Asino« kot zgodovinsko resnico. Sramotiti papeštvo, to je zdaj njegov namen, kakor je ravno na predvečer Brezmadežnega spočetja prinesel tako podel članek o češčenju relikvij, da ga je celo državno pravdnništvo konfisciralo.

Tako globoko je padla takozvana »naredno-napredna« stranka. V časih, ko slovenski narod potrebuje organizacije in složnega dela, se ta stranka vrže v gnojnico, v kateri stoji simbol največje zabitosti in podlosti, glasilo najhujšega barabstva — umazani »Asino«!

Kakor hočete, gospoda! Mi vas predstavljamo ljudstvu takšne, kakor ste: umazance in falzifikatorje. Sramoto sokrivde pa nosi vsak, ki je naročen na »Narod« To naj ljudstvo vé in sodi te ljudi!

Krošnjarstvo in druge ribniške zadeve.

Nimam navade, čitati glasila slovenske »inteligence«, ker ljubim čedno berilo. Zato sem malo pozno zaznal vsebino govora, ki ga je baje pregrešil dr. Tavar v Ribnici.

Pravim »baje«, ker ga nisem slišal na svoja ušesa in tudi nisem začul prič, temu sem ga le čital v »Slov. Narodu«, kojega poročila pa so, kakor znano, šestokrat v nasprotju z resnico. Toda, ker je dr. Tavčar sam na tem listu podpisan za odgovornega urednika, tedaj mislim, da mu ne delam krivice, če ga delam odgovornega za govor, kakršni je objavljen v »Slov. Narodu«.

Dr. Tavčar se je torej podal v moj rojstni kraj in tam v Arkovem salonu privoščil mi nekaj ljubeznjivosti. V tem pogledu se ž njim ne bodem kosal. Tudi zelo nerad ž njim polemizujem. Mož je padel na prenziko politično stopinjo, da bi zaslužil resno polemiko. Moj namen je le, v sledečem podati nekaj stvarnih popravkov, v kolikor se mi zde umestni, da se napram liberalnemu nastopu v Ribnici pokaže Tavčarjeva stranka ponovno v luči resnice. Sicer bi to ne bilo baš potrebno, ker vsak mojih zavednih rojakov Tavčarja in njegove somišljenike, osobito tiste, ki v Ribnici šarijo, do kosti dobro pozna. Toda predrznost nekaterih Tavčarjevih trditve na zadnjem ribniškem shodu je prevabljava za odgovor, ker baš te trditve kažejo, s kako obupnimi sredstvi se že mora klaverna stranka naše talmi-inteligence boriti, da se le še nekoliko obdrži na površju javnega življenja.

Torej k stvari!

LISTEK.

Božična romanca.

Spisal Sorin.

Cvetko Zjajec je sedel sam v svoji zaduhli sobici. Pravkar je prišel iz pisarne, kjer je moral pregledati še par papirjev.

Lahkotno je padal mrak nad mesto in se priplazil tudi v njegovo stanico. Zunaj je naletaval sneg v gostih kosmičih in semtertja je zatulil veter okrog oglov. Prihajali so ljudje mimo okna, mračni in pust, kot zimski dan, a bilo jih je vedno manj. Zavesnilo se je v dalji — užgala se je žarnica. Kot v napol snu je gledal Cvetko to in se naslanjal na pogrnjeno mizo.

Božični večer! Nekaj čudnega se mu je pojavilo v srou, ko si je ponavljal to besedo. V srou njegovem je odmevala ta beseda tako lepo, tako milo kot nobena druga. Zdelo se mu je, da se nekaj vzbuja v njem, kar je že davno zaspalo, ki pa vendar tako želi dneva, belega, jasnega dneva. — Vapel se je na stolu in globoko vzdihnil. Začelo se mu je zlehati in stopil je parkrat po sobi gorindol.

Na nasprotni strani ulice je slabo brlela svetilka in slabotni, blede žarki so padali skozi njegovo okno v sobo.

Obstal je pri oknu in se zagledal. Zunaj je še nalahno snežilo in snežinke so se videle, kako so plavale po zraku semintja, dokler jih ni veter zanesel, kamor je bilo njemu ljubo.

Ali te snežinke!
»Ravno take so kot človek! Prepuste se udi svoji, prepuste se vetru, da jih vrže v jame, v blato, ali da jih odnese v skalovje, daleč, daleč proč od drugih tovarišic. Ravno take so kot človek, le da ima človek moč, da se lahko ubrani vsem sovražnikom, vsem zaprekam. Vendar njega večkrat drugi vodijo, dasiravno ima sam dovolj moči, ga odpeljejo daleč od njegovih ciljev, da jih ne more več najti, odpeljejo ga v tuji popolnoma neznan svet, kjer se izgubi v valovju, v tati, ali obtiči na strmini v posmeh drugim...«

Cvetko se zgane. Misli so mu ušle predaleč in začel je postajati žalosten. Prihajali so k njemu spomini, tiho, skrivnostno in polnili njegovo dušo z nemircom, z žalostjo.

Hitreje je začel stopati po sobi in preprogo je jezno bacnil od sebe, ko se je spodtaknil ob njo. Potegnil je roko parkrat preko čela, kot bi se hotel iznebiti težkih misli...

Zunaj je odbila ura pet. Zamolklo so doneli udarci v tiho noč in priplavali v Cvetkovo sobo. On se opravi in gre ven na ulico. Nekaj časa hodi semintja, potem gre večerjat...

V gostilnici je bilo malo ljudi. V kotu sta tiho govorila tuja popotnika, bržkone Italijana, a pri drugi mizi je igralo par zaspanih ponočnjakov. Ona večerja, malo pije in odide.

Zunaj se je ta čas malo razvedrilo. Sneg je prenehal in semtertja so že žarele zvezde. Tiho je bilo vseokrog, tiho kot v grobu. Hodil je brez namena okrog po ulicah, da bi pregnal dolgčas. A zunaj mu je bilo nestrpo. Šel je domov, v svojo tiho sobico.

Postrežkinja je ravno zakurila. Prijetna toplota se je širila po sobi, a v peči je tiho prasketal ogenj. Vsedel se je na zofo kraj peči in zasanjal sladke sanje...

Prihajali so mu v spomin presrečni dnevi mladosti, ko je bival še doma. Sama

z materjo sta prebila marsikatero božične praznike. Očeta ni bilo več. Umrl je, predno ga je on znal klicati po imenu, in pustil ju je sama na svetu...

Kako prijetno je bilo v onem času, ko je bival še pri materi. Ljubila ga je bolj kot vse drugo na svetu. Dala ga je študirat v mesto, da bi mu preskrbela boljšo bodočnost. Žrtvovala je vse premoženje zanj, kar je imela, kar sta prihranila z očetom v mladosti, ko sta bila še pri moči.

In šel je študirat v daljno tuje mesto. Bogastva mu ni mogla dati dobra mamica na pot, le naukov mu je dala, dobrih naukov, da bi si jih ucepil v srce in jih ne pozabil nikdar več.

Prihajal je Cvetko domov vedno bolj učen in mati je bila ponosna nanj. Učenje mu je bilo lahka stvar in bil je vedno med prvimi v šoli.

Prišel je do šestega razreda gimnazije. A tu se mu je ustavilo. Učenje ga ni več zanimalo, ljubil je bolj tovarišijo in zabavo...

Bilo je o Božiču tistega leta. Cvetko je hodil po samotnih mestnih ulicah in žalostno

I. Krošnjarstvo.

Dr. Tavčar je v Ribnici govoril o krošnjarstvu. Čudno! V državnem zboru ta mož, ko se je razpravljalo o krošnjarskem zakonu, ni niti ust odprl. Njegov somišljenik dr. Ferjančič, ki je bil takrat, ko se je novi krošnjarski zakon razpravljalo v obrtnem odseku, jedini član tega odseka iz Kranjske, ni ves čas niti ust odprl in še v odseku ga takrat ne enkrat ni bilo, vsled česar ga je nemško-nacionalni poslanec dr. Pommer v javni seji državnega zbora napadel.

Jedini katoliško-narodni Čeh dr. Stojan je tačas branil na svojo prošnjo pravice in koristi naših krošnjarjev v obrtnem odseku. Ko je prišel novi krošnjarski zakon v zbornico, je samo poslanec Plantan našel nekaj ne ravno posebno spretnih besed zoper nujnost te zadeve — v stvari sami pa je bilo vse delo prepuščeno zgolj nam katoliško-narodnim poslanecem. Naša priča so zapisniki državnega zbora, katerih niti največji lažnik vesoljnega sveta ne more utajiti. Katoliško-narodni poslanci smo zastavili ves svoj upliv, vse svoje delo, vse svoje moči v prid našim krošnjarjem, in prijatelji kakor nasprotniki so soglasno priznali, da je le našemu nastopu zahvaliti se, da smo dosegli za krošnjarje v novem zakonu bistvene udobnosti. Najodločnejši nasprotnik krošnjarstva v državnem zboru, nemški nacionalist dr. Pommer, je takrat v javni zbornici poln srda vskliknil, da se je večina zbornice podala v tem vprašanju v mojo službo. Vse to je zabeleženo v zapisnikih državnega zbora, katere nameravam v doglednem času ponatisniti dati v slovenskem jeziku.

In kje je bil takrat dr. Tavčar? **Večinoma ga niti na Dunaju ni bilo!** Kje je bil liberalni član obrtnega odseka, prijatelj ribniškega Višnikarja, dr. Ferjančič? **Še ust ni odprl!**

Sedaj pa se dr. Tavčar meji huronskim vpitjem svojih zaverovanih hlapcev v Ribnici blatiti katoliško-narodne poslance, ki so zvesto in uspešno spolnili svojo dolžnost. Ali bode morebiti Tavčarjevo govorjenje in pa vpitje njegovih somišljenikov v Ribnici kaj spremenilo na krošnjarskem zakonu? Na Dunaju bil je čas govoriti — a tam so molčali kot smrt. Namen dr. Tavčarjev je pa prozoren, da bi ga moji rojaki ne sprevideli. S šumom svojega frivolnega naskoka na poštene ljudske zastopnike hotel je pokriti nedelavnost, nesposobnost in lenobnost svojo in svojih somišljenikov v tej zadevi. Osobito pa je hotel oprati liberalno večino deželnega odbora, ki je v vprašanju doklad na krošnjarsko pridobnino izvršila naravnost nečuden in frivolni atentat na naše krošnjarstvo. Razkritje tega dejstva po katoliško-narodnih poslancih je naše liberalce zadelo v živo. Bili so osupnjeni tako, da je Višnikar zaigral 200 K — katerih pa kot pravcat liberalen kavalir kratkoma ne plača, temuž ostane dolžan ribniškim revežem do sodnega dneva.

Ribniški liberalci so prišli v najhujše škrpice, osobito sedaj pred občinskimi volitvami, in nujna pomoč je bila potrebna.

Dr. Tavčar je stvar prav komodno uredil. „Klerikalna obstrukcija je vsega kriva!“ je zavpil na ribniškem shodu. In dobro je bilo! Dobro preparirani liberalni poslušalci so se zakričali „na gavgje z dr. Susteršičem“ in vpričo c. kr. deželnega sodišča svetnika Višnikarja in drugih ribniških uradnikov

ribniških in velikolaških, ki so pomagali v Arkovem salonu drenj delati, bil sem slovesno na smrt obsojen, obešen, razmesarjen in v grob položen. Krošnjarjem se pa sedaj dobro godi — kali?

Ti uboga „klerikalna obstrukcija“, česa je vse kriva! Če kak liberalci kašlja — „klerikalna obstrukcija“ je kriva. Če si kak liberalen pijanec nos pobije — klerikalna obstrukcija je kriva. In če liberalen sodni svetnik dolžnih 200 K za reveže ne plača — klerikalna obstrukcija je kriva!

Dr. Tavčar je imel čelo, na ribniškem shodu izustiti gorostasni stavek: „Ribniškimi krošnjarjem bode enkrat za vselej povedano, da plačujejo z dokladiami od krošnjarskega davka katoliško obstrukcijo v deželnem zboru.“ Zares liberalno čelo treba imeti, da se kedo upa v očigled uradnim spisom deželnega odbora kaj takega trditi.

Dejstva naj govore! Vsled ukazov notranjega ministrstva z dne 8. marca 1856, št. 3660 in finančnega ministrstva z dne 7. aprila 1856, št. 8987 bili so kranjski krošnjarji prosti vseh doklad.

Z dopisom z dne 14. septembra 1902, št. 17.025 pa se je obrnila finančna direkcija ljubljanska do našega liberalnega deželnega odbora z vprašanjem, kakšno stališče da zavzema deželni odbor napram nameri, pobirati od krošnjarske pridobnine od leta 1903 dalje doklade.

Dotično vprašanje finančne direkcije se doslovno glasi:

„Ker so v naši deželi pravi krošnjarji doslej od plačila doklad h krošnjarskemu pridobninskemu davku bili oproščeni . . . se deželni odbor naprosi, naj kakor hitro mogoče sporoči, kako stališče da zavzema napram nameravanemu pobiranju doklad, osobito napram pobiranju deželnih doklad od prave krošnjarske pridobnine. V slučaju, da bi deželni odbor proti pobiranju deželnih doklad pri tem davku ugovarjal, moralo bi se to stališče v bodoče izražati že v besedilu deželnozbornih sklepov; v slučaju pritrditve pa se bode določilo od tukaj (t. j. od strani finančne direkcije) počenši z letom 1903 pobiranje deželnih doklad po davčnih oblastvih.“

Vsakemu razsodnemu človeku je jasno, da je finančna oblast svoje postopanje — pobiranje ali nepobiranje doklad počenši z letom 1903 — odvisno storila od pritrdila ali nepritrdila deželnega odbora.

To se vendar z vso jasnostjo vidi iz sklepnege stavka, ki s suhim besedami izraža: **V slučaju pritrditve deželnega odbora se bode s pobiranjem doklad pričelo z letom 1903!**

Za vsacega človeka, če ni popolnoma udarjen z liberalno pametjo in če ga „Narodova“ luna ne trka, je jasno, da je finančna oblast le v tem slučaju hotela pobirati doklade, da pritrdi tej nameri **deželni odbor**, drugače pa ne!

In liberalni deželni odbor je pritrdil! In še hitro!

Liberalni deželni odbornik Peter Grasselli, ki se sicer ne odlikuje s posebno hitrostjo pri reševanju spisov, je kar hipoma sestavil odgovor na dopis finančne direkcije.

Dopis finančne direkcije je bil izdan dne 14. septembra 1902. Že 20. septembra

gledal vesele tovariše, ki so odhajali vsak na svoj dom k dragim domačim . . .

On pa je bil sam. Izstopil je iz šole in vstopil v pisarno. Pozabil je na ubogo, skrbno mater, pozabil na svoj dom. Hotel je zatreto to dvoje popolnoma, a ni se dalo . . .

Po izstopu iz šole materi ni več pisal in ji ni hotel povedati, kam bo šel potem. Hotel se je skriti pred materjo, sam ni vedel dobro zakaj: Včasih ga je zapekla vest, ker jo je tako zapustil, a drugič se je spet sramoval, da bi ji pisal in se veselil odpuščanja.

In živel je ono tiho, samotno, nezado voljno življenje, ki vlada po nizkih predmestnih hišah med bednejšimi stanoviti. Blodil je okrog po svetu, brez stalne službe kot človek, ki je izgubil zavest za svoj obstanek.

Sčasoma pa je začel premišljevat, čemu živi, kaj je njegov namen . . .

In spomnil se je na nekaj milega, na nekaj svetlega iz dni ozarjene mladosti. Spomnil se je na svojo mater, ki morda molli doma neprenehoma zanj, za srečo svojega otroka. In — v takih trenutkih je

postal vselej nemiren, blodil je okrog kot plašna senca . . .

Danes mu je prihajalo to vse živo pred oči, kot še nikdar ne. Prihajali so pred njegovo dušno oko veseli dnevi otroških let, ko je bival ob svoji materi, ko ni poznal sveta niti iz dalje. Zaželel si je spet onih časov, onih gorkih solčnih dni, ko je cvetela v njegovi duši vesela spomlad.

A zdaj je minulo vse, vse . . . Pal je sneg na njegovo mladost in pokončal vse upe mladih dni njemu in upe njegove stare matere. Nocoj ga je zapekla vnovič vest in potočil je po dolgem času solze na grob svoje izgubljene mladosti.

In sklenil je pri sebi, da začne drugače, da popravi, kar je zamudil in da začne živeti pošteno in z namenom . . .

Zunaj so zvonili zvonovi. Pozno v noč je že bilo, Cvetke pa je sedel pri mizi in pisal . . . Pisal je svoji materi dolgo, žalostno — veselo in spokorno pismo. Zunaj so vabili zvonovi ljudi v cerkev molit novorojenega Izveličarja, v sobi pa je plakal Cvetko na razpotju, ko se loči od brezskrbnega peta in začne živeti lepše življenje, polnih svetlih vzorov . . .

1902 je izdal deželni odbor svoj odgovor, ki se doslovno glasi:

„C. kr. finančni direkciji v Ljubljani

Nanašajoč se na n. dopis z dne 14. septembra t. l. št. 17.025 se c. kr. finančni direkciji poroča, da deželni odbor ne vidi povoda, deželnemu zboru predlagati, da naj se krošnjarska pridobnina oprosti od deželnih doklad.“

Ker se, kakor se vidi iz zgoraj navedenega t. n. dopisa, od popotnih obrtnikov že sedaj doklade pobirajo, naj se sedaj prouči, da počenši od leta 1903 tudi še pravi krošnjarji deželne doklade h krošnjarski pridobnini plačajo.“

Tako neodporna odgovor deželnega odbora z dne 20. septembra 1903 št. 11001! Ali more sedaj še kdo tako slep biti, da ne vidi resnice?

In tisti dr. Tavčar, ki je duša in gospodar našega dež. zbora, ima drzno čelo, v Ribnici, v krošnjarskem središču, krivdo zavržati od deželnega odbora na katoliško narodne poslance! In njegovi poslušni liberalni hlapci na shodu so bili tako nestranni, da so vpili „na gavgje z dr. Susteršičem“ — menda kot plačilo za pošteni moj trud za blagor mojih revnih rojakov. Ali ima slovenski jezik dovolj krepko besedo, ki bi označila tako početje?!

Če bi imel naš liberalni deželni odbor kaj arca in smisla za muke in trpljenje naših krošnjarjev, potem bi bil na vprašanje finančne direkcije lahko našel pravi odgovor.

Ta odgovor bi se bil moral glasil: Deželni odbor ne pritrjuje nameravanemu pobiranju doklad od krošnjarske pridobnine, ker se te doklade od l. 1857 dalje niso nikdar pobirale, in ne vidi nobenega povoda, da bi se v tem kaj spremenilo!

Tak odgovor je bil deželni odbor dolžan dati. In če bi ga bil dal, potem se doklade od krošnjarske pridobnine še danes ne bi pobirale!

Toda liberalni deželni odbor, ki je s svojim gospodarstvom zagospodaril toliko deželnega premoženja, potreboval je denar ubogih krošnjarjev. To je vsa tajnost!

Pride še boljše!

V zadnjem zasedanju dež. zbora stavila sva s tovarišem Jakličem nujni predlog, da naj se naši krošnjarji oprostijo doklad.

In kaj so storili naši grašinski in mestni liberalci? Baron Schweglow v imenu Nemcev, dr. Tavčar pa v imenu slovenskih liberalcev v javni seji dež. zbora že naprej izjavila, da bode njuni stranki glasoval, zoper nujnost tega predloga. S to izjavo in obenem začeto liberalno obstrukcijo v odsekih, osobito v finančnem odseku, ki bi se bi moral pečatiti s mojim in Jakličevim predlogom, je bil na najin predlog pokopan. Pokopali ste ga dr. Tavčarjeva in baron Schweglowa stranka, ki sedaj še tvori večino v deželnem zboru.

In v očigled vsemu temu ima dr. Tavčar še čelo v krošnjarskem središču, karokodilske solze prelivati nad usodo naših krošnjarjev!

Ali je še več dokazov treba, kaj stvar stoji? Žalil bi duševno razsodnost svojih ribniških rojakov, če bi še več dokazoval. Stvar je jasna, kakor beli dan.

Kako liberalci v resnici sodijo o krošnjarskih dokladah, to je povedano na mojem ribniškem shodu nazoč liberalci, ki je, ko sem jaz nastopal, da so se od letos naprej začele pobirati doklade, glasno zaklical: „Prav je tako!“ Vsi takratni zborovalci — in bilo je gotovo petkrat toliko krošnjarjev navzočih kot na Tavčarjevem shodu — so te besede sluhali in tudi vedo, kako sem zavrnil onega liberalnega prijatelja Tavčarja, Višnikarja in krošnjarjev! Toda on je govoril iz srca, kar je v resnici mislil — Tavčar pa je prišel v Ribnico, da bi pesek metal v oči in Višnikarju prihranil 200 K.

Pride sedaj še druga točka. Na svojem ribniškem shodu sem trdil, da je deželni odbor sokriv, da se pobirajo občinske doklade od krošnjarske pridobnine samo za kočevsko občino, če tudi krošnjar stanuje v Ribnici, v Velikih Laščah ali sploh izven mestne občine kočevske.

Tudi to svojo trditev vzdržujem v celem obsegu in nimam niti najmanjšega povoda, popravljati jo. V večkrat navedenem dopisu finančne direkcije z dne 14. septem. 1902. št. 17025 je finančna direkcija deželnemu odboru naprej povedala, da namerava doklade pobirati na onem mestu, kjer se krošnjarski davki predpiše. Ker se pa krošnjarska pridobnina v kočevskem političnem okraju predpiše v Kočevju, tedaj je bilo v dopisu finančne direkcije za vsacega razsodnega človeka, ki o tej stvari kaj razume, jasno povedano, da se bodo občinske doklade pobirale za kočevsko mestno občino.

V svojem odgovoru z dne 20. oktobra 1902, katerega sem zgoraj doslovno navel, je pa naš liberalni deželni odbor glede predstoječe točke molčal. Pritrdil je le v obče vprašanju finančne direkcije in o tem molče tudi pritrdil nameri, vse občinske doklade pobirati za mestno občino kočevsko.

Če to ni res, zakaj pa je potem deželni odbor na ono točko dopisa finančne direkcije molčal? O tako razsvetljenih glavah, kakor so liberalci po svojih lastnih trditvah, vendar ne moremo misliti, da onega odstavka v dopisu finančne direkcije razumeli niso! Ali so pa vendarle liberalci tako zabiti, kakor so l. 1900 v „Slov. Nar.“ pisali o nas Ribničanih, pa da so se takrat le v adresi zmotili?!

Naj še navedem doslovno dotični odstavek v dopisu finančne direkcije do deželnega odbora z dne 14. septembra 1902. Glasi se:

„Za splošno pridobnino krošnjarskih in popotovalnih obrti imajo v obče veljati tiste določbe o pobiranju doklad, ki sploh veljajo za splošno pridobnino. Potemtakem se imajo od tega davka (t. j. od krošnjarske pridobnine) pobirati vse one doklade, ki se pobirajo od splošne pridobnine enake visočine na mestu predpisa krošnjarske in popotovalno-obrtne pridobnine, z jedino izjemo doklade za trgovsko in obrtno zbornico.“

Tako je, gospodje liberalci! Zakaj pa niste, ko ste odgovorili finančni direkciji na ta dopis, ugovarjali zoper jasno izraženo namero, pobirati v kočevskem okraju od vseh krošnjarjev občinske doklade samo v prid kočevskemu mestu?

Torej, ali je v tem pogledu deželni odbor sokriv ali ne?

Pozneje, seveda, ko je bila krava že iz hleva, so začeli liberalci v deželnem odboru vrata zapirati. Potem, ko so se oglašale krošnjarske občine in ko je mestna občina kočevska že vtaknila krošnjarske doklade za l. 1903 v svoj žep, se je pričel deželni odbor braniti in prositi, da naj se občinske doklade pobirajo za tisto občino, kjer krošnjar stanuje. Radi tega pa, ker deželni odbor po toči zvonil, pa ni nič zmanjšana njegova krivda, da je opustil v pravem času zvoniti! —

S tem sem s Tavčarjem in Višnikarjem glede krošnjarske točke gotov.

Porabiti pa hočem to priliko, da razložim svoje pravno mnenje glede krošnjarskih doklad.

Po mojih mislih je kljub pritrjenju deželnega odbora zelo dvomljivo, jeli pobiranje krošnjarskih doklad v zakonu opravičeno.

Ne glede na to, da zgoraj navedena ministrska ukaza iz l. 1856, s katerima je bila izrečena oprostitev krošnjarjev od doklad, formalno nista bila za Kranjsko nikdar razveljavljena, treba je glede deželni doklad še posebe sledede uvaževati:

Vsled katoliško-narodne obstrukcije deželni zbor pobiranja deželni doklad za l. 1903 in 1904 ni sklenil. Za l. 1903 je bilo deželnemu odboru s cesarsko naredbo dovoljeno, da sme pobirati doklade v tistem obsegu, v katerem so se pobirale l. 1902. Ker se pa l. 1902 deželne doklade od krošnjarske pridobnine niso pobirale — zato tudi ni bilo opravičeno, pobirati jih za l. 1903. In isto velja v vsakem slučaju tudi za l. 1904.

Kazalo bode torej zoper pobiranje krošnjarskih doklad pritožiti se. Za l. 1903 je rok zamujen. Toda za l. 1904 je svobodno vsakemu krošnjarju, pritožiti se.

Nasvetujem sledeče: Krošnjar, ko se mu predpiše doklade, jih mora plačati, ker sicer ne more krošnjariti, odnosno knjižice ne dobi. Toda ko plača, naj da na zapisnik ugovor in naznani, da bode vložil pritožbo. Zahteva naj torej, da se mu dá natančno razloženo plačilno povelje v roke. Zoper to plačilno povelje naj se potem pritoži.

Drage volje sem pripravljen, kot poslanec peke skupine, iti rojakom v tem pogledu na roke in samo obsebi se umeje, da brezplačno, ker v tem oziru ne nastopim kot odvetnik, temuž kot poslanec. Glati hočem stvar do upravnega sodišča, da se dožene, če je pobiranje teh doklad sploh v pravi opravičeno.

Če bode vspeh ugoden, je stvar v prid krošnjarjem rešena in liberalci sploh ne bodo mogli krošnjarjem deželne naklade naložiti, dokler traja katoliško-narodna obstrukcija.

Če pa bode pritožba brezuspešna, ostane še vedno odprta pot zakonodaje, v kojem pogledu bodo katoliško-narodni poslanci brezobzirno storili svojo dolžnost

II. Državne podpore.

Dr. Tavčar je bil tako prijazen, da je na svojem ribniškem shodu zadel se v mojo osebo, češ, da nisem prišel v zadnje

sejo odseka, ki se ima pečati s podporami po uimah oškodovanemu prebivalstvu. Ta odsek se nemški imenuje „Notstandsausschuss“. In ko je dr. Tavčar omenil, da mene k tej seji ni bilo. je bil, kakor poroča »Sl. Narod«, »silen hrup. Klici: Skandal! Cenarčke pa rad spravila! Lep kmetijski prijateljeli!« Sedaj pa čuite. ljudje božji: Jaz niti član tega odseka nisem in torej niti pravice nimam, v ta odsek hoditi!

Bi sem pač nekdanj član tega odseka, sedaj pa nisem več. Tada dr. Tavčar je to popolnoma prezrl, ker ga večinom na Dunajuni inle konec meseca točno pocenarčke prihaja. Dr. Tavčar je sploh eden najboljših in zaničnih poslancev, kar jih je v zbornici, kakor je tudi v deželnem odboru njegova nedelavnost znana. To bodi enkrat za vselej povedano. Samo po denar ne pozabi dr. Tavčar nikdar priti. — Sicer pa je sam najbolj osmešil svoje parlamentarno delovanje, ko je povedal, da je vse njegovo delo obstalo v tem, da je — govoril s enim sekcijским načelnikom! Tako parlamentarno »delo« ni počenega groša in tudi ne tistega knofa vredno, ki ga je dr. Tavčar ponujal katoliško-narodnim žirovskim kmetom.

Končno bodi še povedano, da je izmej katoliško-narodnih poslancev edini Pfeiffer član navedenega odseka in da le-ta zvesto spolnuje svoje zadevne dolžnosti. Če pa hoče s kakim sekcijским načelnikom govoriti, mu to ni treba ravno v pričo dr. Tavčarja storiti. Za to ima prilike zadosti. Sicer bi pa kdo mislil, da je dr. Tavčar v odseku predlagal, naj se kredit 5 milijonov poviša na 6 milijonov, in tisti milijon da je za Kranjsko. Človek bi to mislil, ker se je dr. Tavčar na ribniški shodu tako ustil — obenem pa norčeval iz tovariša Pfeifferja, češ, da je »debelo gledal, kakor na Abrahamovem oltarju zaklano jagnje in gotovo ni vedel za kaj se gre. Njegova usta ostala so, kakor knjiga sv. Janeza, zapečatenas sedmimi pečati.

A glejte — dr. Tavčar ni v odsekovi seji prav nič predlagal in niti besedice znil. Debelo je gledal, kakor bi Višnikar gledal, če biga ribniški kireveži zarubili za tistih 200 K, katere jim je dolžan. Njegova usta ostala so, kakor Višnikarjeva in dr. Schifferjeva mavha, zapečatenas sedmimi pečati!

In odsek je sklenil samo 5 milijonov za celo državo, in če bo kaj prišlo za Kranjsko od tega denarja, bode to za sluga katoliško-narodnih poslancev, ki so v tem pogledu zopet vložili celo vrsto predlogov, dočim se liberalci še ganili niso.

III. Moja graščina.

Kolega dr. Tavčar je imel dober okus, zaganjati se v mene, ker sem kupil boštansko graščino. Povem javno, da jaz lahko kupim, kar hočem, in da to nobenega nič ne briga. Osobito to ne briga dr. Tavčarja, ker mi ni v ta namen nič posodil. Morda je predpravica liberalcev, delati kupčije z graščinami? Seve, preobladala je izvestne ljudi blede zavist, ko so izvedeli, da sem kupil Boštanj.

Kupil ga sicer nisem sam, pač pa sem drage volje stopil na čelo konsorcija, ki je ta kup podvel, tembolj, ko je s tem kupom zopet jednemu nemško-liberalnih graščakov vzlet političen vpliv v naši deželi. Sevé dr. Tavčarju to ni všeč, kajti on le od političnega upliva nemških grofov in baronov politično še životari. Zato je pa tudi prejšnjega lastnika boštanske graščine, grofa Kottulinskega, ko mi je prodal graščino, dr. Tavčar v »Slov. Narodu« takoj napadel in mu očital, češ, kako more kot liberallec »klerikalcu« prodati svoje posestvo. Bolelo je moža, da je na Kranjskem enega nemškega grofa manj.

Pod mojo častjo pa je odgovarjati dr. Tavčarju na podlo sumničenje, kakor da bi se bil jaz v javnem življenju okoristil. To sumničenje je tem podljeje, ko dr. Tavčar dobro ve, da prinašam le osebne žrtve na premoženju in zdravju v svetem boju za pravice ljudstva. Vsi moji tovariši v državnem in deželnem zboru, od prvega do zadnjega, mi bodo drage volje dali spričevalo, da v tem boju ne poznam nobenega ozira na svojo osebo in da se ne strašim nobene žrtve.

Čez to Vašo podlost, dr. Tavčar, preidem mirnim srcem na dnevni red. Prišel bode čas, ko Vas bode sram, četudi pozno, morebiti prepozno!

IV. Ribniški konsum.

Več let že hujska dr. Tavčar s svojimi kumpani strastno v liberalnih listih, po »hodih«, v državnem in deželnem zboru zoper kmetijska društva, zahtevajoč, da se vsa uničijo. Na pomoč je klical vse človeške moči

i vlado, sodnaje, žandarje, policaje. Vse naj bi mu šlo na roke, da se unci združna misel mej kmetakim narodom Dosegel je, da dežela ni storila nič za prosih združništva na kmetih. S pomočjo deželnega predsednika barona Heina je tudi kolikor toliko zapredil večjo državno pomoč. »Gospodarska zveza«, središče združne kmetake organizacije, ni imela sredstev na razpolago, da bi zadruga tako nadzirala, kakor bi bilo potrebno. Tako je prišlo, da je semtertje kaka zadruga zavozila, da je opešala in propala. To se je zgodilo tudi v Ribnici. Ondotno kmetijsko društvo je šlo v konkurz. Nepopisno veselje je z bog tega zavladalo mej liberalci. Ubogi kmet je sicer prišel na škodo — toda kaj to briga liberalca. Pač, briga ga nekaj. Liberalni ribniški trgovci so hitro pozabili to škodo in povišali cene v svojih trgovinah! To je bil pravi liberalni odgovor.

Dr. Tavčar, kralj in bog teh liberalnih trgovcev, je pa sedaj prišel v Ribnico krodilske solze pretakat. Znotraj poln radosti nad polomom kmetov, je na zunaj hinavsko žaloval in tožil. Ravno tako tudi liberalni trgovci, ki so bili cene povišali, so pa hinavsko z njim žalovali.

Toda, dr. Tavčar, za Ribničane so Vaši nameni preproznari. O nesreče kmetov, katero ste Vi po Vaši brezvestni gonji zoper vse »konsum« sozkrivilili, hočete politično profitirati. Nesrečni kmet Vam bode, tako ste sodili, svojo dušo prodal. Moral bi se silno varati nad značajnostjo in razsodnostjo svojih višjih rojakov, da bi mogel misliti, da se Vam ta hinavska in podla nakana tudi le deloma posreči. Ribniški kmet bode svojo nesrečo mirno in ponosno nosil. Vi in Vaši kumpani ste z adnji, katerih tolažba je potrebna!

Zagnal se je dr. Tavčar sevé tudi ob tej priliki v mojo osebo. S povzdignjenim glasom je v Ribnici rekel, da je od mene pričakoval, da bodem v Ribnico privlekel celo torbo srebrnih grošev, da prisokodim z njimi na pomoč ubogim kmetom, »katere sem jaz sam zapeljal in zavodil v sedanjo nezgodu.«

Ribniški kmetje, v kolikor so bili na Tavčarjevem shodu navzoči, so ga morali pač pri teh besedah debelo gledati, kajti vsakemu, ki o ribniškem konsumu res kaj vé, je znano, in to je treba vendar enkrat glasno povedati: da jaz pri ribniškem kmetijskem društvu nisem imel prav nič opraviti. Jaz tega društva nisem nasvetoval, še manj pa ustanovil, nisem imel pri vodstvu nobenega opravila — skratka, to društvo mi je bilo od začetka naprej popolnoma tuje. Vsakdo, ki je pri društvu kaj opraviti imel, mi bode to potrdil. Mene ni niti kdo vprašal, če naj se to društvo ustanovi ali ne. Vsi udeleženci nasprotno dobro vedo, kdo je to društvo ustanovil, ki pa ni »klerikalec« in še manj duhovnik in ki se za društvo po »srednji« ustanovitvi ni čisto nič brigal. Dr. Tavčar, pojdite v Ribnico povpraševati, pa bode vse natančno izvedeli! — Ko je društvo že zdavnaj ustanovljeno bilo, me je enkrat ali dvakrat vprašalo za svet v malenkostnih pravnih zadevah, katerega sem mu dal, ne da bi zato sicer plačila dobil, ali zahteval. To je bila ona moja zveza s tem društvom.

Mene toraj pravnič vest ne peče in tudi peči ne more, ker nisem osebno prav nič prizadet. Pač pa me srce boli radi nesreče svojih dobrih, poštenih rojakov. In brez ovinkov povem: Če bi jaz podedoval dva taka farovža, kakor jih je dr. Tavčar, bi brez pomisleka segel v svoj žep in sam pokrtil ves primanjkljaj ribniškega in dolenjevskega »konsuma«.

Pa še nekaj je dr. Tavčar na ribniškem shodu »razodel«. Pravil je, da sem poprej, ko sem se iz Ljubljane podal na svoj ribniški shod, zaukazal »Gospodarski zvezi«, da mora svojo terjatev pri Dolenjevaščanih do zadnjega vinarja izterjati. In v »Slov. Narodu« je čitati, da je pri teh besedah zavladalo pri liberalni druhalih, ki kakor znano, nima navade mojih terjatev izterjati, »silno ogorčenje, klici: Skandal! Goljufalisonas!«

Sedaj pa naj se pomisli, da sem jaz že lansko poletje, julija 1902, odložil predsedstvo »Gospodarske zveze«, da od tistih mal nisem niti v načelstvu »Zveze« in da jej torej pravnič ukazovati nimam in jej tudi pravnič ukazal nisem. Se sanjalo se mi ni o tem! Vse to je dr. Tavčarju prav dobro znano, saj je »Slov. Narod« svojedobno ta moj odstop tudi zabeležil, saj so se celo vsi duhnajski in drugi avstrijski listi pečali s tem odstopom, tako da je bil splošno znan, osobito tudi tisti liberalni druhalih, kije ploskala

Tavčarjevimi surovostim v Ribnici.

Toda kaj to Tavčarja briga! Saj ni šel v Ribnico resnico govorit. Či bi hotel to storiti, bi bil v petih minutah opravi, ker pokazati bi bil moral sebe in svojo stranko v pravi luči — in tega bi še nekateri liberalci ne bili prenesli. Celotisti liberalni Andolšek bi bil potem svoje žultave pesti utegnil drugače porabiti, kot bi bilo dr. Tavčarju ljubo.

Dr. Tavčar je prišel v Ribnico silo delat resnici. Prišel je pobijati resnico. Prišel je pesek v oči metat. Prišel je političen kapital kovat iz nesreče ondotnih kmetov. Prišel je duše lovit. Prišel je Višnikarja reševati plačila 200 K. Prišel je hujskat zoper poštene zastopnike ljudstva. Prišel je ljudstvo varat, da bi je pripravil ob vplivno preosnovno, ki edina more kmeta privesti do večine v deželnem zboru in tako do gospodstva na svoji lastni zemlji. Ni pa prišel v Ribnico resnico govorit in je tudi ni izustil v celem svojem govoru!

Menim, da sem to v predstojećem zadostno dokazal. S tem sem spolnil svojo dolžnost napram svojim očjim rojakom in nimam povoda, dalje se pečati s klavernim nastopom dr. Tavčarja v Ribnici.

Moje skromne moči ostanejo slej ko prej posvečene blagru in napredku mojih ribniških rojakov. S združenimi močmi in božjo pomočjo si bodedo priborili boljše bodočnost.

V Ljubljani, meseca dec. 1903.

Dr. Ivan Susteršič,
drž. in dež. poslanec.

Poročila iz Hrvatske.

(Izvirni dopisi iz Zagreba.)

Hrvatska avtonomija nemogoča brez finčne samostalnosti.

Hrvatski opozicionalni časopisi so v svojih božičnih uvodnih člankih polni nade v boljše prihodnost hrvatskega naroda. Novi pokret v narodu jim daje pogum, da pride na red kmalu narodna vlada. Uradni časopisi so pa seveda s sedanjo vlado popolnoma zadovoljni ter zatrjujejo, da po sedanji vladi napočijo Hrvatski malo boljši dnevi. Boljši dnevi? In kako se to ujema z njihovo pisavo o poprejšnji vladi, katero niso mogli nikdar dosta prehvaliti? So pač veliki licemerci vsi taki uradni novinarji! Od opozicionalnih časopisov prorokuje Hrvatski slabe čase le nemško glasilo, in sicer radi nove finčne nagodbe, ki ne more dobro izpasti za Hrvaško pod sedanjim madžarskim sistemom, ki hoče zatrejti vsako slobodo in samostalnost ogrskih narodnosti, a tudi same Hrvaške. To se je pokazalo tudi pri razpravi zakona o podaljšanju finčne nagodbe med Hrvaško in Ogrsko v ogrskem saboru. Ko je opozicija oponašala vladi, da velikodušno (!) poklanja Hrvaški tri milijone kron, mesto da skrbi zase, je sicer zagovarjal Tisza hrvaške zahteve, češ, da je pravično, če se Hrvatom prizna davek užtinski, ki po priliki toliko znaša vsako leto. Ko se je pa na to oglasil drugi opozicionalec ter rekel, da bi mogla Hrvatska sčasoma zahtevati za svoje avtonomne potrebe še več nego tri milijone, je odgovoril finčni minister, da se to ne more zgoditi, ker avtonomni proračun hrvaški mora najprej odobriti ogrska vlada. To je tedaj jasna beseda, da mora ogrska vlada uplívati na avtonomni proračun Hrvaške kakor jej je volja, četudi po nagodbi iz leta 1868. nima te pravice. In vendar se tako dela, pa je potemtakem vsa hrvaška avtonomija vrlo problematična, ker ogrska vlada more po teh nazorih brisati stroške za tri avtonomne oddelke po svoji volji. Ta praksa mora prenehati, a to je mogoče le po samostalnih fincah, katerih pa Madžari ravno radi tega vpliva na hrvaško avtonomijo ne bodo zlepa izročili Hrvatom. To so za nas slabe nade.

Talijanski jezik v hrvaških lukah.

Poznato je, kako Madžari po hrvaškem Primorju po vseh pomorskih uradih širijo italijanščino, ker ne morejo naprej iz Reke s svojo madžarsčino. Toda v novejšem času so se tej praksi uprli Hrvati. V lukah so povsodi za reševanje ponesrečenih pripravljani jermeni. Na le-teh pa je napis italijanski, a boje so madžarske. Vse to bode Hrvate v oči, pa so nekega dne izginili vsi jermeni, in vkljub najstrožji preiskavi se niso našli več niti jermeni niti krivci. Dali so nove jermene, toda tudi le-ti so izginili. Tako se je zgodilo tudi v tretjič. V predzadnji saborski seji pa je glede te stvari interpeliral vlado dr. Mažuranič ter zahteval od nje, da dá sama odstraniti nepostavne napise v italijanskem jeziku po vseh lukah, ker si bode drugače narod sam začel pomoči v takih stvareh. Podban je priznal nepostavnost italijanskega jezika, obljubil pomoči, ker se je v tej zadevi

obrnil še na ogrsko vlado; pristavil pa je, da ne bode dovolil, da narod v takih vprašanih s silo nastopa; on bode silo s silo odbil. Poslanec Mažuranič je podbana malo potolažil, da on ni govoril o tej stvari zato, da narod podpihuje proti vladi, nego zato, da se krivica odstrani. In tako je tudi v redu. Narodu naj se dá njegova pravica, in narod bo spoštoval postavne Če pa vlade prezirajo postavne, potem pa same povzročajo nemire, kakor je to bilo na Hrvaškem pod bivšim banom. Vlada naj le vrši postavne, in nikdar se ne bode treba narodu groziti. Dober znak pa je vendar to, da sedanja vlada prizna krivice in da je pripravna odstraniti jih, kar se od poprejšnje vlade ni moglo nikdar pričakovati.

Ogrsko.

Na vso Ogrsko je napravila velik vtis novica, da Ugronova stranka ustavi opozicijo v državnem zboru. A to poročilo, ki je bilo kot gotovo vrženo med svet, ni resnično. Na stvari je le toliko resnice, da so obstrukcionisti v sobotni seji izjavili, da ustavijo vsaj deloma obstrukcijo 5. januarja. Ugron in njegovi pristaši so sklenili, da nadaljujejo obstrukcijo; oglašeni so še trije govorniki. Glasovanje o rekrutnem predlogu se vrši danes ali jutri. Po specialni debati bo Ugronova stranka pri vsaki točki zahtevala besedo in obstrukcionirala, kar se bo dalo. Poslanec Holló je poslance opozoril, naj se pripravijo na govore. Opozicijonalcem upajo, da razpravo o drugem načrtu rekrutnega zakona podaljšajo za mesec dni.

Finančni odsek poslanske zbornice je 30. decembra začel posvetovati se o proračunu za leto 1903. Košut je dejal, da želi, da predloga ne bo vsprejeta. Finančni minister Lukacs je izjavil, da je bilo vsled obstrukcije letos 50 milijonov kron davka premalo plačanih. Odsek je vsprejel predlog.

Narodna stranka sklíče velik protestni shod zoper sklicanje nadomestnih rezervistov.

Hotentotska vstaja v nemški Južni Afriki.

Iz Kimberleya se poroča, da vlada tamkaj veliko razburjenje radi sovražnega vedenja Hotentotov proti Nemcem in belim sploh. Hotentotje pustošijo deželo in posestva belih. V Oabis med Warmbadom in Violdrifrom se nahajajočo posadko so baje premagali in poklali vse bele razven treh holandskih rodovin. Poglavar prvotnih naselnicov, kateremu so Nemci dali orožja, da bi jim pomagal zadušiti upor, se je pridružil vstašem. Nek naselnik v bližini Karressberga trdi, da se je bati, da se upro vsi prvotni naselniki v nemški Južni Afriki. Četudi je poglavar Hendrik Witbooi med nemškimi četami, vendar se bo tudi ta pridružil vstašem, ako se ne bodo pričele nemške oblasti resno pečati s to zadevo.

Turčija.

Evropska diplomacija se še vedno ni ničesar naučila. V makedonskem vprašanju še vedno zaupa — turški vladi. Po moritvah v Armeniji še vedno računa na sultanovo »dobro voljo«. Evropa, oziroma Avstrija in Rusija ne nameravata s silo prisiliti Turčije, da izvrši reforme. Govori se vedno le o moraličnem pritisku. Tako se Turčija samo navidezno udaja, v resnici pa ničesar ne stori. Da zadovolji vlasti, je nastavila mej orožništvo nekaj kristijanov, toda mej temi novimi orožniki skoro ni poštenega moža. Turčija je izbrala za ta mesta jako dvomljive elemente. V principu Turčija sprejemlje nasvete Avstrije in Rusije, končno pa izjavlja, da mora vse skupaj še proučiti in naposled bo izjavila, da bi prava kontrola ne bila več »status quo«. Avstrija in Rusija ste izjavili, da hočete obdržati »status quo« Balkanu, a temu stališču že samoobsebi nasprotujejo reforme, ki bi pomenile, ako bi se izvedle, konec turškemu gospodstvu. Ali naj pa to stališče evropske diplomacije razumemo tako, da bode nastopila za sedanji položaj na Balkanu proti Makedoncem, ako bodo prihodnje spomlad zopet dvignili orožje za svobodo. Gotovo je, da prihodnje spomlad Makedonci zopet prično ustanek. Takrat ne bodo na bojišču več sami. Na njihovi strani bode stalo združeno Slovanstvo na Balkanu.

O Srbiji.

Zagrebski »Novi Srbobran« prinaša sledečo izjavo srbskega poslanika Simića: »Vprašanje, ki je desetletja dolgo oviralo srbskega orla, je zdaj že rešeno. Srbija mora delati na svoji notranji konsolidaciji in se spominjati svoje naloge napram bratom v inozemstvu. Ato današnja vlada ne odgovarja svojem času in je slaba, se mora pomisliti, da je izšla iz kompromisa obeh radikalnih gruč. Medtem sta se obe gruči združili in v tem smislu se mora sestaviti tudi ministrstvo. Srbija upa, da bo vkljub grškim spletkam zopet Srb imenovan metropolitom v Skoplju, ker jo podpira pri tem vprašanju Rusija. Med Rusijo in Srbijo

ni nikakega nesoglasja in medsebojne zveze so dobre. Srbija in Crnagora gresta roko v roki, glede srbsko-bolgarske zveze je dejal Simić da je narodna bodočnost Srbov in Bolgarov zagotovljena samo v sporazumnem delovanju, in do tega bo tudi prišlo. Hrvatsko-srbsko zблиžanje je dejanska potreba.

Pogodba z Italijo.

Začasna trgovinska pogodba z Italijo velja do 1. oktobra 1904, ako ni že preje uveljavljena nova definitivna pogodba. Bitvena sprememba je ta, da vinska klavzula velja le do 1. svedana. Torej ta mesec še velja za italijanska vina carina 3 gl. 20 kr. od kvintala, za avstrijska 5 lir 77 cent. To olajšavo pa imajo še ta mesec le ona italijanska vina, ki so bila do novega leta odposlana iz Italije, ali če je do 20. jan. pri avstrijskih konzulih dokazano, da so prodana v Avstrijo. Vse druge dolžbe ostanejo, torej tudi prosta carina za les in konje.

Koroške novice.

Cene mesa, katere so ljubljanski mesarji zvišali še le sedaj, imamo mi tukaj na deželi med Celovcem in Beljakom že davno dasti višje. Govedine I. vrste „nas eden“ ne dobi med zobe, zato ne vem, kako jo plačujejo. Navadno govedino II. in nižje vrste pa plačujejo po 128 K kilo. No naš kmet pa ima vrlo dobro sredstvo, da te draginje še obdruži ne; naš kmet je namreč zadovoljen z „domačo robo“, s svinjetino. Govedino rad pusti „gospod“, veseli ga pa draginja goveje živine, ki je vladala celo leto. Povprečno se je povzdignila cena za 20 do 25%. Prašičja cena pa zelo pada. Plačujejo kilo že po 48 kr. Prej so jo plačevali še čez 60 kr.

Celovški vsenemci in kranjske klobase. Hajlovski profesorji in Angerer, ki ga je, mimogrede povedano, škofova do brata redila sedem let v semenišču, so o jstro napadali na shodu mesarjev Kranjce, ki prodajajo špeh, klobase itd. na mestnem trgu, češ: to žali nemški značaj celovškega mesta. Nekaj meščan pa se mu je odrezal, dokler iščejo nemški trgovci pravnega sveta pri dr. Brejcu, bodo tudi nam še dšale kranjske klobase. Konec „maste“ debate pa je bil, da so sklenili, pustiti Kranjcam še za naprej njih obrt, ker one povzročijo zdravno konkurenco, kar je konsumentom v korist.

Novi osrednji kolodvor v Celovcu. Pred kratkim je predložila generalna direkcija južne železnice železniškemu stavbnemu ravnateljstvu načrt osrednjega kolodvora v Celovcu. Vprašanje je le, v kakem obsegu se sezida ta kolodvor. Ko bo to vprašanje rešeno, prično se pogajanja radi razdelitev stroškov za zidavo kolodvora med državno železniško upravo in južno železnico, oziroma o tem, ga li sezida železniško stavbno ravnateljstvo ali južna železnica. Stavba se odda v začetku po mladi.

Štajarske novice.

Gledališko predstavo priredila in pevsko društvo „Maribor“ v nedeljo, dne 3. januarja 1904, v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru „Na Osojaha“. Ljudski igralec v petih dejanjih. Poslovenil J. Ogrinc. Med posameznimi dejanji svira veteranska godba mariborska. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži v dvorani od 1.—5. vrste po 70 kr., od 6.—10. vrste po 50 kr., od 11.—16. vrste po 30 kr.; stojišče v parterju po 25 kr., za dijake po 15 kr.; sedeži na galeriji po 25 kr., stojišča na galeriji po 15 kr. — Vstopnice se dobe v nedeljo, dne 3. januarja, od 2.—4. uri popoldne in zvečer od 6.—8. ure pri blagajni v „Narodnem domu“. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Poštna vest Poštar 2. razreda prve stopnje g. Franc Bakšič v Smarju pri Jelšah je postal poštar 1. razreda četrte stopnje; poštar 2. razreda druge stopnje g. Karol Jakob obli na Pragarskem pa je dobil mesto počtarja 1. razr. četrte stopnje v Eisenbrunnu.

Iz Ptujja. Obč. svet je odklonil prošnjo občine Središče za pritrilno izjavo o vpepljavi prešičjih semnje. Ptuj hoče sam napraviti take semnje. Glede vednega draženja mesa je obč. svet sklenil priporočiti mesarjem, naj opuste svoj kartel, ker bo sicer občina dovolila prodajo mesa tujim mesarjem. Seji je zopet predsedoval župa. Ornič, ki je zopet opustil mesel na odstop. — Pokopali so tu upok. inšpektorja južne železnice g. Avg. Eiekhoffa.

Umrl je v Gradcu upokojeni generalni major Lotar Graf Rothkirch Pauthen.

Pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah ima katoliško bralno društvo v nedeljo, 3. jan., svoj občni zbor, kateri obeta biti jako zanimiv. Govor je prevzel benediški kaplan Gomilšek. To društvo se je v zadnjem času vzbudilo iz spajca. Njegov osnovana mladeniška in dekliška zveza mu je krepka opora. Obe zvezi pogostoma zborujeta. Vsako nedeljo po večericah pa mladeni

deniše in gospodarje poučuje učitelj Klemenčič v vinogradništvu.

Nesreča. Pred tednom dni je konj tako udaril s kopitom hlappa pri Kukovcu na Ščavnici v trebuh, da se je moral takoj uleči. Zadnji četrtek je že umrl. Bil je rajni Jurij Kramar priden mladenič in vrl ud benediške mladeniške Marijine družbe.

Novi porotniški imenik za okr. sodišče v Celju za l. 1904 je sedaj prišel, ki je zelo zanimiv. Glavni porotnikov je 363, iz mesta Celja 49; nadomestnih porotnikov je 68; od teh iz Celja 48. Mesto Celje broji nekaj čez 6000 duš, torej ni slabo zastopano. Okolica celjska broji čez 4000 duš, pa niti eden ni bil najti med njimi, da bi ga bilo okroglo sodišče spoznalo za vrednega, da bi se mogel vpisati v porotniški imenik, akoravno je občina naznanila v porotnem imeniku nič manj kot 52 izvrstno za porotniško službo uposobljenih mož.

Umrla je v Št. Juriju ob Ščavnici dne 29. decembra m. l. Teresija Brumenroj. Korošec, mati g. dr. Antona Brumena, odvetnika v Ptujju Blagji spomin!

V Slov. Bistrici v prijezdnih Visolah obhaja velezaslužni g. dr. Jos. Vossnjak, obč. član prvak štajerskih Slovencev, dne 4. jan. 1904 svojo 70. etnico. Bog ga živi še mnogo let!

Loške novice.

Za župana v Stari Loki je izvoljen Franc Dolenc, Jožek s Fare. Nekateri hočejo vedeti, da je on edini zaveden liberalce na Fari. To je gotovo, da je „Narod“ njegova vsakdanja dušna hrana in da svojih liberalnih nazorov tudi ne prikriva. Kako je mogoče, da je on prišel na županski stolček? Ker so čuvaji ne samo dremali, ampak popolnoma spali. Oni, katerega so možje iz starega odbora imeli na svoji listini za svojega kandidata, je pometel ves odbor s površja in se nam vsedel na županski stolček. Ali bodo vsaj zdaj spregledali? Javeljno. Kaj smešno se čuje izgovor nekaterih mož, da niso vedeli, da bo volitev, ko so vendar imeli pred volitvijo posvet radi kandidatov.

Stara Loka bo v „melesovo gosposko.“ Kaj pa je to? Dokler so bile v Velesovem še nune, imel je njihov samostan tudi v loški okolici svojo desetino, in nekateri kmetije so bile pod velesovsko sodno gosposko. Samostan je zginil, tlaka je nehala, izraz: „biti v melesovo gosposko“ je pa še ostal in pomeni toliko kot biti pod žensko oblastjo, pod pantofelnjom. Kakor se čuje, bo odslej na Fari pod novim županom ženska opravljala tajnikovo službo, in zato že ljudje zmajajo z glavo rekoč: „slaba je ta, spet bomo prišli v „melesovo gosposko.“ Ako se to uresniči, se ne bomo čudili, saj je dotična kandidatinja za tajnikovo službo največ storila za izvolitev novega odbora, ker je bila središče vse agitacije.

Huda zver bo nova železnica iz Loke v Železnike. Še predno je kaj videti od nje, da, ko je še komaj v načrtu, je že raztrgala stari občinski odbor starološki. Kako to? Največ se je agitiralo zoper njega z žuganjem: „če boste volili star odbor, boste morali plačati 1000 kron za novo železnico.“ In ljudje so se tega bolj bali, kakor Kitajci svojega zmaja, in nasledek strahu: nova občinska gosposka.

Načela naprej! Odločnost velja! Pri nas se ne manjka ljudi, ki se nobene stvari bolj ne boje, kakor načel in odločnosti. Le boja ne! Glavno njihovo vodilo je: nikomur se ne zameriti, posebno liberalcu ne. Zato pa pri nas ni nič nenavadnega, da vidiš dan na dan pri maši ljudi, ki precej na to uživajo duševno hrano še „Slov. Naroda“ in krepko udrihajo po škofu in klerikalcih. A med klerikalce še vseh duhovnov ne štejejo. Zakaj ne? Pridi v Loko in boš na lastna ušesa slišal pravi vzrok, ki je posebna loška specialiteta.

Storo drevo. Virmaže pri Stari Loki: Dne 29. grudnia so posekali Hafnerjev oreh, ki je bil gotovo do 300 let star. Ta bivši orjak je videl razne rodove, divje turške čete, mogočne Francoze. Ognjene strele so švigale nad njim, ustavljal se je močnim viharjem, ni ga upognula časov sila, pač pa vrgla na tla — tesarjeva sekira.

Jeseniške novice.

Božičnico je imelo kat. del. društvo od Novega leta večer v svojih društvenih prostorih. Na praznik sv. Treh kraljev pa jo bo napravila tukajšnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v restavraciji pri kolodvoru. Rodoljubi jeseniški, udeležite se je polnoštevilo.

Lepo novoletno darilo smo dobili jeseniški Slovenci. Mnogo tužna družba sv. Cirila in Metoda nam je preskrbela zasebni otroški vrtec, katerega otvoritev je te dni dovolil deželni šolski svet. Če se pomisli, kako da delajo tukajšnji Nemci, katerim bo „Südmarka“ v kratkem preskrbela nemški otroški vrtec, potem, Slovenci, veste, kaj je naša dolžnost: v novem letu le še bolj podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda.

O ta alkoholi! Na sv. večer se je na tukajšnjem pokopališču vstrelil delavec Andrej Pesjak. Bil je strastno udan pijači; že nekaj časa sem je nosil pri sebi revolver in ko so ga mu hoteli vzeti, je rekel, da hoče enemu še posvetiti. V pijanosti pa je posvetil samemu sebi. Bog nas varuj take smrti!

Slovesna sprava se je izvršila preteklo nedeljo po dopoldanski službi božji na tukajšnjem pokopališču, ki je bilo oskrinjeno vsled samomora. Bila je to redka, ginljiva slovesnost, katere se je udeležilo mnogobrojno ljudstvo.

Za kozami je umrl eden Make-donec na Hrušici. Takoj so ga pokopali in pa skrivaj, da bi nihče ne izvedel; ali jeseniški novičar je tudi to iztaknil. Drugi mrlič za kozami leži na Novo leto. Na novo zbolela sta zopet dva. Med ljudmi je strah.

Sole nočejo, tako se pripoveduje, naši občinski odborniki. Pri sv. Križu nad Jesenicami bo treba nove šole. A občinski odbor je sklenil, naj se s to šolo počaka še nekaj let. Potem bo manj otrok, pravijo, torej šole ne bo treba. Cuden ta sklep. In v tem odboru sede trije učitelji.

Drva so posebno zelo draga na Hrušici. Delavcem jih prodajajo kar na vago.

Na protestnem učiteljskem shodu v Ljubljani, kjer so protestirali zoper upravičeno obstrukcijo in Šusteršičevo delovanje za pravico ljudstva imenovali prazno šarlatanstvo, sta bila tudi naša učitelja Rant in Guštin. Potem pa besedičijo ti ljudje, da v ljudstvu nimajo prijateljev! Kako, če se bratijo s sovražniki ljudstva!

Slov. Narod se zdaj ob novem letu grozno nerodno usiljuje tudi po Jesenicah in Savi. Mi se le čudimo, kako se more še dobiti kak Slovenec, ki bi podpiral ta list. Ne samo, da je najbolj grd list, ki v tem presega vse judovske liste, tudi zadnji čut ljubezni do slovenskega ljudstva je že davno vrzel čez plot, a vkljub temu misli, da ga moramo upoštevati. Pa mu povemo, da bo pri nas malo opravil. Zna vjeti k večjem kakega pročodrimca ali pa socialnega demokrata — a te mu radi prepuščamo.

Slovenec in jeseniški novičar, gorje vama. Obsodil vaju je jeseniški občinski tajnik, ki je navdušen za „Slovensk Narod“. No, g. tajnik, dober tek!

Tudi za imena takih mož ve jeseniški novičar, ki pravijo: „Šel bi v to ali ono gostilno, ko bi imeli notri tudi „Slovenca“; ker pa imajo samo nemške liste ali samo umazani „Narod“, ne grem noter.“

Dvogovor: Anton: „Ali že veš, Peter, da te je „Narod“ strašno zagrabil.“ Peter: „Kaj pa mi pravi?“ Anton: „Grdo te obdelava, vse ti reče, samo dobrega nič. Ali ga ne boš tožil?“ Peter: „Nikakor; tožil pa bi ga, ko bi me hvalil.“

Veliko snega je padlo za novo leto. Pešči reveži!

Načelnik jeseniške postaje, Wieser, je pravi tip nacionalnega nemškega uradnika. Mnogo se je že pisalo o njem v časopisih in vendar imamo gradiva še v izobilju. Ker se pa na pristojnem mestu, kakor se kaže, nič ne zmenijo za utemeljene pritožbe slovenskega prebivalstva, moramo sklepati, da se najbrže strinjajo z drznim postopanjem tega državnega uradnika. Treba bo toraj poiskati drugo pot, da se temu nemškemu gospodu pojasni, kako se naj vede državni uradnik nasproti slovenskemu občinstvu. Za danes navajamo le nekaj kričečih dejstev, ki jasno osvetljujejo Wieserjevo in njegovost. Mož je postal tako mogočen, da je prepovedal slovenskim uradnikom in uslužbencem v pisarni govoriti slovenski. Zagrozil jim je, da jih bo kaznoval, ako jih zasači slovenski govoreče, češ, da to ni „službeni jezik“! Usojamo si vprašati, kateri odlok ministrstva daje načelniku Wieserju oblast prepovedati uradnikom govoriti v deželnem jeziku in pravico jih kaznovati, če se ne pokore tej prepovedi? Sploh pa so Wieserju slovenski uradniki in uslužbenci trn v peti. Na vse krpelje deluje na to, da bi jih do poslednjega spravil z Jesenic in na njihovo mesto dobil nemške nacionalce, kajti tudi mirnim Nemcem ni naklonjen. Mož hoče tudi pri nas uvesti nekaj Gleispachov sistem. Znan sta nam že dva taka slučaja in v kratkem se priglodi še tretji, če se temu zagriznemu Nemcu ne stopi bolj trdo na prste. Kadar je začuje slovensko besedo, postane strašno hervozen in kakor strele švigajo njegovi pogledi po jeseniškem kolodvoru, da bi zasačil predrzneža, ki si upa tukaj govoriti slovensko. Čudimo se samo, da še ni staknil kakega paragrafa, po katerem bi smel odstraniti še slovenske napise s kolodvora. Če bi si kak uradnik ali uslužbenec v njegovi bližini zapalil cigareto s slovenskimi užigalnicami, bi Wieserja od same razburjenosti začela kap. Pred njegovim prihodom so bili odpošaji med tukajšnjimi Slovenci in Nemci dovolj ugodni, po njegovem prihodu se je to razmerje poostrilo do skrajne meje. Sicer pa je pri njem prvo „Südmarka“ in kantina, potem šele urad. Pri „Südmarki“ gotovo ne zamudi nobene seje, v pisarni pa ga človek išče ob devetih, pa pravijo, da gospod na

čelnik še spi. Če pride kak tujec ali nov inženir v Jesenice, ga on ujame na kolodvoru in mu gorko priporoča, naj zahaja v kantino; če se kdo pelje v Ljubljano, mu naroča, da mora kupiti pri nemških trgovcih, ako hoče, da ostaneta dobra prijatelja. Naročil je tudi za c. kr. uradnike neobhodno potrebne „Südmarkine koledarje“, katere sedaj vsiljuje Slovence. Opozarjamo naše gg. poslance na tega gospoda. Njegova najiskrenejša želja je, da bi bilo krog njega vse nemško; naj se potrudijo, da se mu ta želja izpolni; prestavijo naj ga med same Nemce, mi bomo zadovoljni, on pa ne bo več nervozen, ker mu ne bo treba poslušati slovenske govornice. Mi pa zahtevamo, in do tega imamo pravico, da se nam dá načelnik zmožen slovenščine, nepristranski, kakoršen bi moral biti državni uradnik.

Idrijske novice.

Pri nas so začeli pobijati velike steklene šipe pri prodajalnah in kavarnah. Po nesreči je zalučal kamen otrok, ki se je s tovariši na velikem trgu igral, in prebil močno šipo pri izložbenem oknu Nalašč pa je te dni zabrusil kamen odrasel človek proti kavarni v mestni hiši in prebil veliko šipo. Blo je nekaj ljudi v notranjih prostorih, a k sreči ni bil nobeden zadet. Prijeli so ga in ne taji dejana. Storil je neki namonoma, da bi sedaj v ostri zimi dobil stanovanje in hrano zastoj.

Naši lovci trdijo, da bode letos še huda zima. Divjačina prihaja že sedaj iz visokih hribov in zaraščenih gozdov v nižavo. Seve, da bode s tem zelo ustrezno našim Nimrodov. Cesarski erar prizanaša srnam v prostiranih svojih gozdih, a zasebni lovci imajo kaj malo prostora okoli našega mesta. Naj gre kateri s psom na lov, zbeži divjačina naravnost v goščavo, na cesarsko lovišče, in ako pes ne zna meje svojega gospodarja, plača velikrat svojo nevednost s pasjim življenjem. Državni logarji in njih pomočniki so vedno na nogah in ne poznajo pardona. Najbrž se bodo sedaj zasebniki odškodovali. Ko bodo srne iz cesarskih gozdov radi velikega snega prihajale na naše travnike, jim pa ti ne bodo prizanesli.

Dva učitelja naše c. kr. rudarske ljudske šole kličeta v „Slov. Narodu“ „na boj na divje Amonite“, na katol. narodne poslance namreč, ter jim podtikata krivdo, da se učiteljske plače niso zboljšale. Znano pa je, da se je naše učitelstvo že večkrat obrnilo na državne in deželne poslance, naj bi se za nje kaj storilo. Urad. so plače regulirali, rudarjem so zboljšali, paznikov so se letos spomnili, le učitelji so še vedno pri starem ostali. A kaj so storili poslanci zanje? Dr. Frančič je rekel, da imajo že tako 100 fl. več kakor njih tovariši na deželi, dr. Majaron ni za nje odprl svojih ust. Le kat. narodni poslanci dr. Krek, Povše in Arko, so se potegnili in kazali na krivico, ki se jim godi. Gotovo ni na nobeni šoli v Avstriji takih razmer, da bi šolski sluga imel večjo plačo, kakor polovico učitelstva. Pri nas plačuje erar ozir. rudnik učitelje in šolskega slugo. In glej kako! Sedem učiteljev in učiteljic ima večjo letno plačo, kakor sluga, devet učnih moči pa manj! To je posebno označil v letošnjem deželnem zboru poslanec kat. narodne stranke. Za plačilo mu kličeta učitelja na naši šoli: na boj! Znano je pa, da ravno liberalni poslanci, med njimi tudi Heibar, so bili proti povišanju plače naših učiteljev. Heibar pravi, da bi bili iz deželnih d. hodkov nakazali plače učiteljem do 9. činovnega razreda. Kaj pa da bi te dežela plačala z novimi groznimi davki, dežela, ki ima sedaj veliko dolga, a za Idrijo pa ni hotel dovoliti zboljšanja, ker bi bilo to le državo bolelo. In naša učitelja ga hvalita, a kat. narodnim poslancom pa napovedujeta boj! Bog ve, ali bode ta dva učitelja v novem letu za kakim idrijskim oglom pamet srečala? Želeti bi jima pač bilo.

Pretečeno leto je bilo v Idriji poročenih 34 parov, rojenih 208 in umrlo 155.

Cerkveni letopis.

Tržaška Marijina družba je imela od 26. do 30. decembra duhovne vaje. Vodil jih je voditelj družbe, prečast. g. kanonik Franc Kosce. Pri njegovih govorih je bila posebno ob dveh praznikih armenska cerkev natičeno polna. Njegovi govori so globoko segali do srca. Skupno sv. obhajilo dne 30. m. m. se je vršilo v župni cerkvi sv. Antona novega; 400—500 družabnic je prejele sv. obhajilo. To je mnogo, če se pomisli na zelo zgodno uro, na hudi mraz in na okoliščino, da mnoge, ki služijo, niso mogle priti. Velik pomen in sijaj slovesnosti skupnega sv. obhajila je dal pa naš mil. gosp. škof dr. Nagl, ki je prišel ob tako zgodnji uri, imel sv. mašo, sv. obhajilo in nazadnje imel v lepo umljivo slovenski krasen, ganljiv nagovor Marijin m. hčram in sestram.

Srčna hvala bodi mil. gospodu vladiki, ki si je s svojim nastopom pridobil naše vsestransko zaupanje. Obenem je za vselej spodbil strankarsko govoričenje, da se bodo odvzele slovenske propovedi pri novem sv. Antonu!

Omenim naj tudi, da so na koru krasno peke Marijine hčere pod spretnim vodstvom gđe učiteljice Reichmann. Vsi so se divili krasnemu petju!

Videljo bo vmeščenje novega župnika dr. Pederczillja. Zjutraj ob 6^{1/2}, uri se predstavi slovenskim vernikom z govorom v slovenskem jeziku.

Čudno naključje: Prvi govor, ki ga je imel naš škof v naši cerkvi, je bil slovenski; prvi govor, ki ga bo imel novi župnik, bo tudi slovenski.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. januarja.

Spremembe pri sodiščih. Okrajni sodnik v Podkloštru gosp. Anton Appelmann je prestavljen v Pliberk. Za okrajnega sodnika v Podkloštru je imenovan sodni adjunkt g. Robert English na Vranskem. Za sodnijska tajnika sta imenovana okrajna sodnika gg Henrik Detitscheg v Pliberku za Maribor in dr. Jož Kotnik za Celje. Za sodne adjunkte so imenovani gosp. dr. Ludovik Kaspar za Podklošter, gosp. I. Jany za Vransko in dr. Herman Lorber za Brežice. Avskultanti so imenovani pravni praktikantje: pri dežel. sodišču v Gradcu: g. Jož Globovnik; pri dežel. sodišču v Ljubljani: gg. Ivan Sinkovec in Ernst Stöckl; pri okrožnem sodišču v Celju: gg. Anton Zdobšek in Jož Drobnič; pri okrožnem sodišču v Novem mestu: g. Franc Kalan.

Dva brata enako plemenitega mišljenja sta Malovrh in grof Barbo. Grof Barbo s priznanjem v nemških listih piše o Malovrhovi žurnalistiki, in Malovrh si misli: »Roka roko umiva« in hvali v »Narodu« grofa Barbota duševne produkte. Zadnji »Narod« pogreva neresnico grofa Barbota, da je katoliško-narodna stranka ponudila Nemcem zvezo. Pozvali smo grofa Barbota, naj to dokaže — a on je utihnil. »Narod« kar tja vendan laže, a tudi on ne more dokazati niti sence kake zveze. Liberalci pa nimajo zdaj samo zveze, ampak tudi zavozo, imajo pismen pakt z Nemci, so zavezani varhi in podpiratelji nemško liberalnih teženj. To je istina, dična gospoda Malovrh in grof Barbol

Falsifikatorji pri »Narodu« še zdaj niso popravili sramotne falsifikacije papeževskega pisma. Na dan s ponarejenim ukazom! **Umrli** je dne 29. grudnia m. l. v Škocijanu pri Divači zlatomašnik, č. gosp. Fr. Klemevec. Rojen je bil na Planini leta 1823, v mašnika posvečen l. 1849. Služboval je po raznih krajih tržaške škofije in 21 let v Škocijanu, kjer je tudi dokončal tek svojega življenja. Bil je splošno priljubljen, kar je dokazal tudi njegov pogreb. N. v. m. p.!

»Naša straža«. »Narod« vprašuje, kje je »Naša straža«. Ali ne vó, kako jo je s poleni v družbi »Tagblatt« in »Tagespost« pobijal? »Narodu« povemo, da načelnštva nima dr. Šusteršič, pač pa gospod dr. Krisper, ki ni v naši stranki. Obrne naj se na dolični naslov, da prične »Naša straža« zopet delovati. Ker vprašuje po »Naši straži«, naj bi bil »Narod« tudi tako dosleden, da bi napram »Straži« ne opravljaj službe za — Nemce.

Slepljenje samega sebe. Liberalna stranka je podobna noju, ki vtika glavo v pesek, da ne bi videl nevarnosti. V »Narodu« piše ob novem letu: »Roko v roki, s tem rase tudi naša kulturna moč. Kako beraštvo je vladalo še pred četrto stoletjem v našem kulturnem življenju in kako lepo smo v tem času napredovali! Res, ni treba, da bi se po temngledih pesimistih dali zapeljati in da bi obupavali nad lastno prihodnostjo.« Le slepite se! A taka stranka ne bo vodila nikoli več slovenske javnosti. Pred četrto stoletjem je stala slovenska stvar boljše, kakor danes. Napredovali ste tako daleč, da ste izdali slovensko zastavo. Vaša kultura je propadla tako daleč, da ste zdaj pamfletisti in pornografi. Vaše časopisje je pa umazano, kakor nobeno drugo. To je »napredek«, s katerim se baha liberalna stranka!

Slepljenje s podporami. »Narod« zopet piše o velškanskih podporah, ki bi jih deželni zbor dajal ljudstvu, ako bi opustil obstrukcijo. A kaj je resnica? Primanjkljaj v deželni blagajni znaša že okoli enega

milijona kron. Za učiteljske plače pride tudi okoli enega milijona kron več, ki ga zdaj še nikjer ni, brez ozira na par sto novih sol, ki jih bodo morale občine še zidati. Poleg tega se zdaj deželna blagajna zadolžuje pri deželnih zakladih. S tem se primanjkljaj na zunanjo pokriva, a notri pa le ostane. Te zaklade bo treba dopolniti. Tako je zdaj stanje deželnih financ. In liberalci pravijo, da bi podpor kar deževalo, če bi dalo slovensko ljudstvo iz rok edino orožje, ki ga ima danes — obstrukcijo svojih poslancev! Prvo delo deželnega zbora, kadar pride skupaj, ne bodo podpore, ampak sklepanje o novih dokladah. Slovensko ljudstvo se je že preveč privadilo obstrukcije, ki mu doslej še ni doklad zvišala, da bi za prazne obljube vrglo puško v koruzi!

Deželna vlada kranjska. Uradni list z dne 31. decembra 1903 prinaša na zadnji strani lista osebe, ki se v prid nemškemu šulferajnu odkupujejo od novoletnih voščil, med mnogimi drugimi državni uradniki posebno ime grofa Schaffgotscha o. kr. dvor. svetnika pri tukajšnji vladi. Nam je naravnost nerazumljivo, da funkcionar, čigar glavna naloga je, in ki je v to plačan, da dela v smislu socialnega sporazumjenja in socialnega napredka, javno z denarjem podpira društvo, kojega čeneca je sovražna domalega vsemu kranjskemu prebivalstvu. Ali ni imel g. svetnik na razpologo drugih društev in korporacij, pri katerih podpiranju bi bil pokazal svoje eminentno patriotično mišljenje?

— **Notar** g. dr. I. Winkler v Trzinu je prestavljen v Rožek.

— **Predrni tatovi** so udrli 30. dec. po noči v poštni urad v Barkovljah. Odnesli so 2000 kron in mnogo vrednostnih papirjev.

— **Kako bo l. 1904?** Letni vladar je Mars. A tronomi trdijo, da so Marsova leta suha in malo rodovitna.

— **Promet na železnicah.** Tržaški vlaki južne železnice so imeli včerajšnjih snežnih zametov na Krasu po poldrugo uro zamude. Tudi na državni in dolenski železnici se bil promet zaatno oviran.

— **Zima** je resno nastopila. Na Gorinjskem in Dolenjskem ga je tudi mnogo. Poštni promet je bil na cestah močno oviran. Na več krajih so pota zametena. Po nekod so ljudje sneg po celem gazili do cerkve.

— **Nevarno ranjen.** Sv. Štefana dan sta dva mladeniča iz Javorja pod Ljubljano poštnega tovariša oklala z nožem menda iz samega maščevanja, ker ju je sveto noč posvaril radi nesodobnega vedenja v cerkvi. Ranjenec bo težko okrevaj, ker ima prebodena pljuča.

— **V Senožečah** je umrl zadnji dan l. 1903 najstarejši mož v fari, Ivan Moravec, v 92. letu starosti. Zadnje Veliko noč je bil med dvanajsetimi starčki pri umivanju nog v ljubljanski stolnici. — Tu je zapadel sneg ped na debelo. Mraz pritiska in burja brije prav do kosti. Kdor ima karkoli zunaj, opravi ga kar tekoč. — Otroci iz zunanjih vasi ne morejo v šolo.

— **Raznotero iz Smartna pri Litiji.** Pretečeno nedeljo je bila volitev v krajni šolski svet. Izvoljen je bil zopet predsednikom g. Ivan Breznikar, posestnik in gostilničar v Šmartnem. V odbor sta prišla posestnika Janez Čupar in Anton Zaman; namestnika: Anton Jurčič in Anton Lavrič. Vsi imenovani so odločni pristaši katoliško-narodne stranke. — V pondeljek se je odpejalo več delavk iz litijske predilnice v tovarne na Vestfalsko. — Naša hranilnica in posojilnica, ki je nekaterim trn v peti, vrlo napreduje. V pretečenem letu je bilo nad 145000 K prometa. — V celi župniji šmartinski je bilo v l. 1903 rojenih 117, poročenih 19 parov in umrlo jih je le 71, kar je malo za župnijo, ki šteje nad 5000 prebivalcev.

— **V Trzinu** je bil izvoljen dne 30. dec. za župana g. tovarnar Karol Mally, prvim svetovalcem tovarnar Julij Goecken, drugim Luigi Bartholoti. Ljudsko gibanje pri nas izkazuje 176 rojenih, 148 umrlih, 69 oklicev in 53 porok.

— **Hrvatske novice.** Puška eksplodirala je na lovu v Bosni stotniku Ed. Becku. Stotnik je nevarno ranjen na roki. — **Občinski svet** v Požeji je sklenil pozvati vlado, da ustanovi več vojaških zavodov na hrvaškem ozemlju. — **Več beguncev** iz srbske armade so prijeli na hrvaški meji. — **Zagrebaški kanonik** Krapac je imenovan zagrebškim pomožnim škofom. — **Za istrsko šolsko družbo** sv.

Cirila in Metoda je »Obzor« do slej nabral 31556 K 86 vin. — **Raški odvetnik** dr. Rendić je opustil odvetništvo

Utonil Janez Žmitek, krojač v Srednji vasi v Bohinju je grede 29. dec. pozno po noči iz krčme pal v strugo, po kateri je napeljana iz Ribnice voda na Žmitkov mlin in utonil. Baje so ga še slišali na pomoč klicati, pa so mislili, da je navadno ponočno vpitje. Vidi se, da si je sam še pomagal na pot splezati, ker ga je pa imel predkone malo preveč v glavi, je onemogel in v ozki strugi našel smrt.

Ljubljanske novice.

Pozor! Jutri točno ob pol 10 uri dopoldne javni shod v veliki dvoranistarega strelišča. Govorita dr. Krek in dr. Šusteršič. Somišljeni vsi na shod!

Koncertni mojster g. Hubad je včeraj iz Cirkvenca pisal svojim prijateljem, da mu je že boljše in da bo že prihodnji teden morda lahko pričel z delom. Od srca želimo odličnemu rojaku skorajšnjega popolnega zdravlja na korist slovenske umetnosti.

Mesar Strehar, ki je nedavno ušel iz Ljubljane, zapustivši tu svojo ženo in otroke, je odšel v New York.

Umrli je v Ljubljani posestnik Konrad Stöcklinger. — Pokopali so te dni uslužbenca dež. prisilne delavnice gosp. K. Kristana.

Zaročil se je nadporočnik g. Rudolf Maister z hčerko g. dr. Stergerja.

Napadeni uradnik. Feliks Loršak, jezni hlapec pri generalmajorju Menussju je včeraj zjutraj okoli 4. ure na Zabjaku brez vsakega vzroka napadel Dragotina Pečaka, uradnika v ljubljanski kreditni banki in ga tako pretepel, da je bil po obrazu ves krvav. Loršak je bil aretovan, a se je tako zoper stavjal, da so morali proti štirje policaji, da so ga odvedli na rolovož.

»Slavček« Silvestrov večer. Društvo »Slavec« je na Silvestrov večer svojim članom priredilo lep zabaven večer z bogatim vsprejemom. Ob 9. uri so bili že vsi prostori »Puntigamske pivnice« polni. Društvena godba pod vodstvom gospoda Poule je ob 8. uri s Parmovo koračnico »Skozi vas« otvorila veselico. Pevski zbor je moral na splošno željo ponavljati točko »Zan ni badek«. Zbor je dovršeno zapel »Utopljenko« in »Zabjo kantato«. Gg. Kranjc in Bettetto ter gđe. Kočvarjeva so s troševom iz »Prodane neveste« očarali občinstvo, ki je izražalo burno pohvalo. Mnogo smeja je vzbujal gospod Dintar kot »lemonska policaj« — Skrivac, ponavljati so morali peterospjev »Miša kantata«, o polnoči je alegorija »Pozdrav novemu letu« zaključila staro leto in godba je zadonela po dvorani. Odbor sme biti z vspehom zadovoljen.

Ljubljanski občinski svet je imel na Silvestrov večer sejo, v kateri je oddal mestne vožnje za leto 1904 g. Iv. Turku starejšemu. Občinski svet je sprejel samostojni predlog obč. svetnika g. Jos. Turka, da se podaljša veljavnost zakona o 18 letni davčni oprosti za nove zgradbe. Nove ulice, ki so zadnji čas nastale in deloma še nastanejo v najkrajšem času, da bi imena: Na prostoru »Sov. del. društva« tik Kolezije bode dvoje novih ulic: »Kopaljske ulice« in »Zeljanske ulice«. Na Karolinskem predmestju pod Rakovnikom pri hišah Fr. in J. Supanoviča nova ulica »Galljeviča«, za cesto ob novih hišah do Rakovnika pa je določeno ime »Rakovniške ulice«. Na bivšem Delcottovem svetu bodo trinove ulice: »Ciril in Metodove ulice«, Strossmayerjeve ulice« in ulice »Stare pravde«, na spomin ustanke slovenskih in hrvaških kmetov. Temu predlogu se je posebno in lahko umljivo protivil dr. Tavčar, ki je hotel ondi imeti Gestrinove ulice. Župan je dejal, da bodo Gestrinove ulice ob novem posloju ljudske šole na Gestrinovem posestvu. Na prostoru nasproti sv. Petra cerkve bodo: Škofijske ulice, Vrhovčeve ulice in Ilirske ulice, na prostoru Travnovem pri tobačni tovarni: Tobačne ulice in nove ulice ob Tržaški cesti: Na Bičevji in na Lepem potu. Trg pred sv. Petra cerkvi bo »Sv. Petra trg«. Jako umesten predlog je stavil obč. svetnik g. Subic, ki je predlagal, naj so ob vsaki ulici, ki je posvečena spominu kakega zaslužnega moča, tablica, ki v kratkih besedah označi življenje in zasluge dotičnega veljaka. Tako bo ljudstvo poučeno o pomenu raznih ulic. Magistratu se je naročilo, naj določi tozadevne stroške. Naj bi svet z imeni ulic, vzetih iz slovenske in jugoslovanske zgodovine, napravil iz Ljubljane res slovensko mesto! Pri glasovanju o Subičevem predlogu se je vrnil jako zanimiv prizor. Obč. svetnik Lenčec: »Saj bi glasoval za predlog, ako bi bile tablice samoslovenske.

Tavčar: »To je stvar posameznega okusa... Lenčec: »Tak je moj okus«. — Poročilo o ustanovitvi službe inspektorja policijske straže je občinski svet za sedaj odklonil. Poročilo omenja, da je mestna straža pomanjkljiva, ker nima neposrednega nadzornika in da sedanji vodji nimata zadostne kvalifikacije in je težava, ker poznajo stražniki prejšnje njihove grehe«. Naše mnenje je, da bi občina, z ozirom na policajo, ne smela preveč štediti. Izobražene stražnike bo mogoče dobiti le, ako bodo dobro plačani, in če teh mestna policija nima dovolj, je večja škoda za občinstvo, kakor pa bi bili izdatki za dobro inteligentno stražo! — Poročilo o cesarjevem spomeniku je podal obč. svetnik Subic. Obč. svet se je odločil za Peruzzije v osnutek. Cesarjev spomenik bo stal, po zatrdilu gosp. Subica skoro gotovo v »Zvezdi«. Gosp. poročevalec je dejal, da Prešerna ne kaže postaviti pred ženski samostan (!) če je tudi pel pesem »Nuna in kanarček« in da je za Prešernov spomenik najbolj primeren (!) trg pred justično palačo. Ko bi dr. Prešerna kot advokatu postavili spomenik dobro, potem pred justično palačo z njim, a postaviti ga hočemo kot pesniku! — Končno je sledilo županovo novoletno voščilo. Župan je naštel dela obč. sveta v preteklem letu. — Poročilo o novi tržnici imajo obč. svetovalci že v rokah. Župan izraža nado z ozirom na podražanje mesa, da bo ta tržnica urenila razmere na našem trgu. Župan je naznanil tudi, da bo v kratkem predložil predlog, naj se spomladi prične graditi tudi novo poslopje za mestno višje dekleško šolo. Župan je trdil dalje, da je povodom zadnjih demonstracij vsa vmešavanja nepoklicanih krogov v njegove izjave odločno zavrnil ter je končal svoj govor z naznanilom, da je magistrat imel v preteklem letu 671 posl. števk manj, nego lani, in da je 31. decembra 98520 K blag. prebitka. Voščil je veselo novo leto vsem Ljubljancem.

Ljubljanska društvena godba priredi jutri zvečer ob pol 8 uri v restavracijskih prostorih g. Fantinija društveni koncert. Člani so prosti, nečlani plačajo 40 vin.

Socialna politika v ljubljanskem občinskem svetu. K predčerašnji tozadevni notici se nam še piše: Tudi glede draginje pri živilih bi ne škodilo, da bi občinski svet kaj storil. Dežela ima sedaj nekaj več železnice, kakor pred dvajsetimi leti, in so se zadnjih let ustanovile gospodarske produktivne zadruga, ki pošiljajo blago po železnici, a ne v Ljubljano, temveč preko Ljubljane v Trst, Puli, Egipt, Dunaj itd. Prej so se deželni produkti osredotočevali v Ljubljani in so imeli konsumenti in prekupci priložnost, kupovati direktno od producenta. Sedaj se tudi kmet poslužuje novodobnih prometnih sredstev in potom zadrug pošilja blago v mesta. Poleg tega je tudi na deželi mnogo trgovcev, ki skupujejo kmetске pridilke in jih eksportirajo večinoma iz dežele. Gospodarsko združništvo vseh vrst se bo pa še bolj razvilo. To je tako gotovo, kakor smen v odenašu, in potem bo malemu obrtniku, uradniku in delavcu v mestu še bolj otežkočeno, sklepati kupčine neposredno s producentom živil. — To je le nekaj migljajev mestnim očetom, da premišljujejo, kako obrniti delzadrugnega prometa z živili tudi na ljubljanski trg. Salato in druga zeljšča bodo že naše krakovske gospodinje preskrbovale kakor dosedaj v splošno zadovoljnost; so pa tudi druga živila, katera ali ne pridejo na trg ali pa so izredno draga, ker dohajajo iz druge ali celo tretje roke. Tu je treba premišljovati in tudi kaj ukreniti. A ne zadočuje samo malo poropotati v občinski svetovalnici zoper prekupovanje itd. Takega peska se je večkrat že natreslo v občinstvu, a pomagalo ni nič. Treba je delati na to, da zadruga postavijo nekaj svojega blaga tudi na ljubljanski trg. A bojimo se, da je strah pred socialnim delom take prevzel naše mestne odbornike, da bo vsa socialna politika v občinskem svetu obtičala pri — petroleju.

Električna cestna železnica je včeraj dopoldne promet deloma morala ustaviti, dokler niso slega s tira odmetali.

Tujci. Meseca decembra prišlo je v Ljubljano 1639 tujcev. Od teh se je nastanilo v hotelu »pri Slonu« 450, v hotelu pri »Maliču« 249 v hotelu »Lloyd« 205 v hotelu »pri Južnem kolodvoru« 123 v hotelu pri »Bavarskem dvoru« 78, v hotelu »Štrukelj« 76, v hotelu »pri Avstrijskem cesarju« 65, v hotelu »Grajzer« 28 in v drugih gostilnah in prenočiščih 364.

Izgrad v gostilni. V Čerinovi gostilni v Stepavju vasi je včeraj zvečer delavec Franc Vitriš se sprl s tesarjem Josipom Lebom in ga z nožem ranil v levo roko in v glavo. Leben je bil tako poškodovan, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Za nemški Šulferajn so se odkupili od novoletnih voščil poleg že zadnjič nazna-

njenih; imejitelj glavne zaloge tobaka Gruber, ravnatelj c. kr. realke Junovnic, poslovodja vzajemne graške zavarovalnice Moro, dr. Karol Stern (!), lastnik Cinklove tovarne Laessig, trgovec „pri Bučarju“ Viktor Schiffer, Jožef Lehner (!) Racov Peter, davkar Kittag, dr. Avg. Plachky, dr. Viktor Pavliček (drž. pravdnik), ali je res, da se je ta uradni drž. pravdnik nedavno dvojeboval, ne da bi bil aktivno za dotični dan v vojaški službi? Upamo, da ta dvojni državno pravdnik temeljito preišče! Ako v kratkem o tem kaj več ne čujemo, bo o tem govor drugod! dr. Viktor Wagner, dr. Rudolf Thoman in po pol leta oziroma 3 leta stari Galletovi otroci.

Danes k Hafnerju! Danes zvečer ima „Prometna zveza“ železničarjev veležabavni večer v Hafnerjevi pivovarni. Za dobro zabavo je preskrbel odbor. Gostje dobrodošli!

Slovenci, govorite z Nemei vedno in pri vseh omizjih slovenski!

Književnost in umetnost.

* **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v nedeljo sta z pet dve predstavi: popoldne narodna igra s petjem »Divji lovec« Fr. Finžgarja, — zvečer opera »Prodana nevesta«. — Na praznik Treh kraljev sta takisto dve predstavi: popoldne Schillerjeva tragedija »Marija Stuart«, — zvečer »Potovanje okoli zemlje«. — V četrtek se poje opera »Onjegin«, v soboto pa je premijera Cankarjeve drame »Kraljina Betajnovi«, ki je izšla tudi že v tisku. Nato pridejo na vrsto Anzengruberjevi »Podkriževalci« in opera »Svadež«.

* **Slovensko gledališče.** V torek se je pela prvič v sezoni Smetanova opera »Prodana nevesta«. Ne motimo se, ako trdimo, da se je to delo izmed vsed predstav, kar se jih je igralo na naših gledaliških deskah, najbolj priljubilo slovenskemu občinstvu. Smetanova muzika je tako slovenska, mehka in iskrena, da se ni čuditi, če njegovi čarobni zvoki vedno znova omamijo poslušalce. »Prodana nevesta« prija vsakomur, najbolj izbirčnemu muzikalnemu gourmandu in preprostem človeku, ravno vsled svojih priskrbi melodijskih, ki vplivajo z omamljivo močjo na vsako človeško srce. »Prodana nevesta« je gotovo naša najpopularnejša opera; ljudje, ki navadno ne obiskujejo gledališča, se hodijo naslajati ob tej čudoviti muziki. Gledališče je bilo še vsakokrat polno, kadar je govoril Smetanov ženij iz te opere. Tako je bilo tudi sinoči. Ta predstava je bila izborna in v vsakem oziru najskrbnejša uprizorjena; pevci-solisti in pevski zbor so svojo nalogo izvršili z veliko vneto in ljubeznivo. Nikdar še nismo doživeli, da bi se v našem gledališču toliko ploskalo umetnikom na odprti pozornici kakor sinoči. Dijaški parter je sodeloval mogočno. — Uloga Janka je pel g. Orželski krasno in dovršeno, istotako gđ. Skalova, karakterističen in imeniten mešetar je bil gđ. Pestkovski, prav dober gospod Lang, istotako gđ. Glivarčeva, gđ. Kalivodova, gđ. Kočevarjeva in gđ. Patočka. G. Lier je bil imeniten glumač, skoro preveč drastičen. — Včeraj so ponavljali »Prodano nevesto« z velikim uspehom. Popoldne so igrali »Rokovnjače«. G. Danilo se je posebno odlikoval z — neznanjem uloge. G. Danilo bo prihodnjič igral že 25tič Obloškega Tončka, a uloge še sedaj ne zna!

* **Koncert Jaroslava Kocijana.** Za koncert v Ljubljani dne 6. januarja naj navedemo le nekaj glavnih tujih ocen o Kocijanu. O prvem nastopu Kocijanov na Dunaju l. 1901. piše „N. Fr. Presse“: „Kot virtuoza je Kocijana že danes imenovati med najprvimi. Za njega ni nobenih težav: najbolj komplikirane naloge prstne in lokove tehnike so mu samo po sebi umiljive malenkosti... Čujemo, da prof. Sevcik o Kocijanu pričakuje nekaj nečuvnega. Soditi po senzacionalnem uspehu, s katerim je mladi mož začel tu na Dunaju, se nam zdi, da bo mojster imel prav.“ In Richard Henberger piše v istem listu: „V Joachimovem koncertu nakopičene težave je Kocijan premagal igraje v najpristnejšem pomenu besede. Popolnoma v svojem elementu pa se je pokajal še le pri Paganinijevem koncertu (katerega bo igral tudi v Ljubljani). To delo je preobvladal v najvišjem slogu. Igral ga je tako mojstrsko in s toliko sigurnostjo in lahkoto, da bi ga najiskušenejši mojstri lahko zavidali. Če me ne varajo vsa znamenja, bode Kocijan postal violinski umetnik najprve vrste.“ — „Reichswehr“: „Kocijanov ton je velik in zdrav in ostaje to tudi v drvenju najsmelejših pasaž.“ „Neue W. Tagblatt“: „Kar je violinskega čarodejstva, vse je Kocijan premagal s toliko nonšalanso, da se še ne zapazi, kakšne težave je prav

kar premagal. Oktavne skoke, decimne pasaže v najbesnejšem tempu, ofažolite „piz-zicato“ itd. preobvladuje z nezmotljivo sigurnostjo.“ — Z Dunaja je šel Kocijan v London, kjer je priredil več koncertov. „Pall Mall Gazette“ piše 10. decembra 1901: „Kocijan je brez dvoma igralec prav izvanredne nadarjenosti in obudovanja vredne glasbene sposobnosti. V posesti absolutno popolnega poslušala in bogatega zlatega tona združuje finost in veličino v taki meri, kakršne smo vajeni samo pri igralcih najprve vrste. Razun tega razodeva prav posebno subtiliteto v svojem čustvu.“ — „Star“ piše: „Gospod Kocijan ima fenomenalno tehniko in še finejši ton, nego Kubelik.“ — Januarja 1902 je koncertiral zopet na Dunaju. „Fremdenbl.“ iz dne 23. januarja pravi: „Velik, redek vspeh si je Kocijan pridobil, pojoč in skakajoč na svojih goslih, z gorkostjo in čarodejstvom je občinstvo kar premagal in obvladal... Izvaja k primerjanju s Kubelikom. Mi se hočemo temu izogniti. Lahko pa se reče, da bode tekmovalje nastalo med obema rojakoma. Občinstvo se tega sme veseliti, ker to oba ovira, odpočiti se na svojih lavri kah.“ — Vrhunec svojih dosedanjih vspehov pa je dosegel Kocijan na svoji turneji v Ameriki. Toda o tem prihodnjič. — Za danes naj omenjamo samo še, da je dobil Kocijan dve zelo, zelo dragoceni stari violini v dar, eno „Gaglianovo“ iz leta 1737, darilo grofice Robiglio, ko je koncertoval po francoski Rivieri, in eno „Guarnierjevo“ mecenca Cloptona v New Yorku. — Zanimanje za ta koncert je uprav velikansko po Ljubljani, zato se opozarjajo zlasti rojaki z dežele, da si pravočasno osigurajo sedeže, ki se po 4, 3 in 2 kroni dobivajo v trgovini gospoda Lazarja. Ker bo koncert ob peti uri popoldne, se občinstvo z dežele lahko udeleži tudi ob slovenskih gledaliških predstav ob poltreji in ob polosmiuri.

* **O knjigah družbe sv. Mohorja** za l. 1903 je prinesla zadnja številka hrvatskega leposlovnega lista »Prosvjeta« podrobno kritiko iz peresa gosp. Jankota Barle-ta. G. ocenjujeale omenja zelo pohvalno letošnjih knjig, češ: „Prem smo navikli, da dobivamo od družbe lepe knjige, ipak nas vsakogodišnja izdavanja obično iznenade, dobijemo višje, nego što smo ožekivali, a ožekivali smo mnogo... Iz ove kratke ocene može svatko da uvidi, koliko se družba sv. Mohorja trudi, pa pruži svojim članovima mnogostrane i doista birane duševne hrane, i kako da družba zaslužuje, da se s njom ponosi svaki pravi Slovenac... Družbi, koja medju svojim narodom vrši tako uspešno i požrtovno eminentno kulturnu i uzgojnu zadaću, želimo svaki uspeh i napredak!“

* **Musica sacra.** V stolni cerkvi v nedeljo 3. januarja (oktava svetega Janeza Evangelista) velika maša ob 10. uri: Mašo v F-dur zložil Feliks Uhl, graduale „Exit sermo“ Ant. Foerster, ofertorij „Justus ut palma“ Jurij Veselak.

Preteča vojna med Rusi in Japonci.

Japonsko-ruska vojna se vrši lahko na suhem ali na morju. Ali Rusija se hoče na vsak način ogniti pomorski vojni, ker bi najbrže podlegla. Japonsko ladijevje je zgrajeno šele zadnjih šest let in je najboljše oboje. Obstoji iz 6 linijskih ladij, 6 oklopnih križaric 7 malih križaric in več manjših ladij. Japonski mornarski častniki so izveščali po nemškem vzorcu. Iz Tokia poročajo, da je položaj zelo resen; zdi se celo, da se je poslabšal. Rusija je celo leto pomnoževala svoje vojne ladije v vzhodni Aziji. Mornarica je pripravljena za vojno.

Strašen požar v Čikagi.

Zadnja poročila o strašnem požaru gledališča Iroquois v Čikagi, pri katerem je zgubilo življenje okoli 600 oseb, se glase: V bolnicah je 157 ranjencev, od katerih pa bo komaj polovico mogoče ohraniti pri življenju. Mrtvašnice oblega na tisoče ljudi, ki iščejo svoje znance in sorodnike. Ognjegasci, ki so bili mej predstavo na odru, so popolnoma zgubili hladnokrvnost, ko so ugledali ogenj ter so najprej pričeli bežati. Varnostno zagrinjalo iz asbesta ni pravilno funkcioniralo. Palo je samo do polovice odra, delavci pa se niso dalje brigali zanj, ampak so takoj pobegnili. Občinstvo je vedelo samo za tri izhode in je hotelo samo skozi te izhode ven, dočim je bilo v resnici nad 40 izhodov za slučaj nevarnosti. Bežeče občinstvo se je divje bojevalo mej seboj, kdo bo prej zunaj.

Ko so ognjegasci nastavili na balkon rašilne lestvice, se je občinstvo tako dretno na lestve, da so mnogi padli v globočino in se ubili. Novo gledališče še ni bilo popolnoma gotovo. Tako je na stotine občinstva se hotelo rešiti po nekkih stopnjicah, ki še niso imele spodaj konca in katerim je do tal manjkalo še 50 dvbojev. Mnogo žensk, ki so bile v prvih vrstah bežečih ljudij, je bilo od zadaj pritiskajoče množice pahnjnih s stopnjic na tlak, na nje so zopet padli drugi ter se ubili, ali zadusili... Mnogo oseb se je v gledališču zadušilo. Ognjegasci so našli mnogo mrtvih oseb sedečih na sedežih, obraz obrnjen proti odru. Od 1200 oseb, ki so bile v gledališču, je našlo na stotine oseb žalostno smrt ne toliko valed ognja, kakor pa valed silne zmešnjave in medbojnega boja za izhode. Vsa varnostna sredstva so ničeva proti zmešnjavi pri požarih! V bližini ležeče Michinganško jezero je bilo zamrznjeno in ognjegasci niso imeli dovolj vode za gašenje. Kakor sedaj poročajo od igralnega oboja, ki šteje 290 oseb, ni nihče zgorel, ker se jim je posrečilo se rešiti skozi mala okna v ozadju odra, pač pa ima mnogo igralcev nevarne opekline.

S kako strašno hitrostjo je ogenj divjal, pri dejstvo, da je 10 minut po izbruhu ognja na stotine ljudij se zadušilo ali bilo zmečkanih. Mnogo oseb je gorečih skočilo z višine na cesto. Videlo se je, kakor da bi padale goreče baklje na tlak. Policija je zaplenila vse vozove, ki so bili takrat na cesti ter je spravljala v kraj mrtvece in ranjence. Ker v Čikagi sedaj stajkajo vozniki, so se vozniki branili voziti mrtvece, vendar jih je končno policija v to prisilila. Gledališče je vse razun železa zgorelo.

Avstrijsko ministrstvo zunanjih zadev se je takoj obrnilo do avstrijskega generalnega konzulata v Čikagi ter zahtevalo brzotnega odgovora, ako je ponesrečenih tudi kaj avstrijskih podanikov. Dr. Lueger je imenom Dunajčanov odposlal obč. svetu v Čikagi sožalno brzojavko.

Mesto Čikgo je že l. 1871 doživelo strašen požar, ki je takrat uničil skoro vse mesto in napravil 200 milijonov dolarjev škode. Takrat je zgorelo 200 oseb. Odkar je zgorelo gledališče na dunajskem „Ringu“, pri katerem je izgubilo življenje 450 oseb, še ni bilo tolikega gledališkega požara. Čikago ima 25 gledališč. Gledališče Jaroquis, ki ima svoje ime po prebivalcih Amerike, so pričeli graditi še-le pred dvema letoma. Veljalo je 200.000 fantov.

Ognjegasno društvo je bilo polnoštevilno 10 minut po izbruhu ognja na licu mesta.

Druga došla poročila javljajo, da je število mrtvih čez 700, od katerih so mogli spoznati še le 183 oseb. Bati se je, da število mrtvih naraste še za 200 oseb. 306 oseb pogrešajo. Mnogo oseb je pred plameni zbežalo na streho, od koder so poskakale v globočino. Mnogo izhodov za silo je bilo z železnimi drogi zaprtih ne da bi jih kdo odprl. Vsi izhodi za silo so bili zaprti. V gledališču so še velikanski kupi mrtvih trupel. Večina trupel ima rane na glavi, iz česar se lahko sklepa, kako srdito se je občinstvo za izhode bojevalo mej seboj. Na mnogih obrazih se poznajo sledovi udarcev od nog. Mrtveci so skoro same ženske in otroci, ki so bili pri popoldanski predstavi.

Na cesti so se dogodili srce pretresajoči prizori. Nekega moža, ki je videl, da so se njegovi otroci rešili iz gledališča, je od veselja zadela kap.

O pričetku požara se poroča: V gledališču je bilo nad 1700 oseb. Naenkrat je vstal nek gospod iz prvih vrst in gledal proti desnim kulisam, drugi so sledili njegovemu izgledu. Videli so — ogenj. Nastala je najprej grobna tihota. Orkester, spoznavši nevarnost, je igral dalje. Neki igralec je stopil na konec odra in zaklical: „Ni nikake nevarnosti! Prosim, sedite mirno!“ Počasi je padalo ognjevarno zagrinjalo. Naenkrat nekdo zakriči: „Ogenj!“ Nastala je strašna panika. Ognjevarno zagrinjalo je prišlo samo do srede odra in velikanski plameni so švigali mej občinstvo.

Junaško dejanje je storil katoliški škof Muldon, ki je, ko se je požar pričel, šel ravno mimo gledališča. Splezal je na najvišjo galerijo in obdan od plamena, delil nesrečnem zadnjo tolažbo. Njegov izgled je navdušil druge za resilno akcijo. Škofa so morali s silo odstraniti, ker bi se bil sicer tudi on ponesrečil.

Vzrok požara je bila pomanjkljiva električna naprava.

Na pogorišču so aretirali mnogo tatov, ki so ropali mrtvece in ranjence. Dva tata sta prinesla seboj košari.

Po Čikagi je silna žalost. Vse prodajalnice so v znak žalosti zaprte.

Včeraj tudi ni bilo običajnega novoletnega zvonjenja.

Iz brzojavk.

Belgrad. Povodom novega leta je kralj Peter brzojavno čestital avstrijskemu cesarju, ki mu je odgovoril: „Iz polnega srca in goječ najboljša voščila za Vase Veličanstvo, zahvaljujem se Vam za novoletno voščilo.“

Dunaj. Član gospodske zbornice Hugo Salm Reiffenscheidt je umrl.

Rim. Listi poročajo: Posvetovanja veto-pravici se je udeležilo le 11 kardinalov. Mnogo kardinalov je trdilo, da nima nobenega smisla, protestovati sedaj proti vetu Avstrije, vendar naj se pa tako početje v prihodnosti onemogoči. Predlog, naj se kardinalu Puzyna izreče graja radi veta, je bil odklonjen.

Dunaj. Poveljniki avstrijskih čet so dobili naznanilo, naj podčastnikom povedo, da jim je slobodno, ako hočejo prositi za svojo uvrstitev v turško žandarmerijo.

Cernovice. Bukovinski deželni zbor je imel 31. dec. zadnjo sejo. Bile so rešene vse točke razun volilne reforme, ker je večina predloga v odseku obstruirala.

Rim. Papež je 30. m. popoldne vsprejel nadškofa dr. Kohna v privatni avdienci. Dan pozneje je konferiral nadškof z državnim tajnikom Merry del Val-om.

Pariz. Novoimenovani avstroogrski poslanik grof Khevenhüller-Metsch je izročil 31. m. m. predsedniku Loubetu med navadnimi ceremonijami svojo poverjenico.

Belgrad. Končni računi za 1901 in 1902 kažejo 11,759,618 frankov primanjklaja. Od tega pripade letu 1901 8½ milijonov frankov.

Zofija. Podpolkovnik Svetkov, ki je bil pred kratkim odposlan v Pariz, da prevzame topničarski material, je tam nenadoma umrl. Knez Ferdinand je določil, naj se truplo prepelje v Zofijo ter slavnostno pokoplje.

Dunaj. Kakor se poroča, je sklenil državni poslanec in dvorni in sodnijski odvetnik dr. Pattai pustiti advokaturu, da se popolnoma posveti politiki.

Bukarešt. Nadvojvoda Fran Ferdinand bo 8. januarja obiskal rumunski dvor, kjer ostane več dni.

Belgrad. Čuje se, da bo v kratkem odstopila Gručev ministro. Novo ministarstvo bo vodil Pašić

Cernovice. Bukovinski deželni zbor je včeraj sklepal pri točki „deželno-kulturne zadeve“ o preosnovi poljedelskega šolstva in nameščenju potovalnih poljedelskih učiteljev, o ustanovitvi deželnega zavarovalnega zavoda za živino in glede razdelitve sladornega kontingenta med Avstrijo in Ogrsko ter o nameščenju živnozdravnikov. Deželni zbor je vsprejel resolucijo, v kateri od vlade zahteva, naj poskrbi za varstvo izseljencev. Pri razpravi o občinskih zadevah se je glede resolucije za opravo izločenih posestev vnela viharna debata. Bil je strašen vrišč, poslanci večine, Rumuni in Armeno-Poljaki, so vsled osebnih psov od strani Rumunov zapustili zbornico. Resolucija je bila odklonjena.

Cernovice. V torkovi seji je deželni zbor sklenil zidati novo vseučiliščno poslopje. Dovolilo se je v ta namen 250.000 kron, ki se izplačajo v 25 obrokih. Posl. Wassilko je napadal sedanjo izključno nemško smer na univerzi.

Solon. Zasedli so zaroto, ki je hotela na Razaman-slavnosti uprizoriti atentat.

Rim. Predčera popoldne je bila gotova začasna trgovska nagodba mej Avstro-Ogrsko in Italijo. Danes dopoldne je bila pogodba podpisana.

London. Londonski poročevalec »Matina« piše, da bo Rusija odklonila zahteve Japonske.

Inomost. Nedavno umrli tirolski dež. poslanec Jožef Klotz je zapustil za katoliške misijone 80.000 kron in za Petrov novčič 40.000 kron.

Dunaj. Bivši poslanec dr. Magg pravi, da se tudi s sedanjim poslovnikom drž. zbora lahko odpravi obstrukcija, ako se v tem smislu predsedstvo o taki porabi poslovnika dogovori s strankami in v zbornici poda tozadevno izjavo. Ker ni upati, da bi bile vse stranke v tem zadovoljne, je ta predlog mrtvorjeno dete.

Rim. »Messagero« zatrjuje, da pride Loubet v drugi polovici v Rim. Došel bo po suhem, odpelje se pa z ladjo iz Neapolja. Listi pišejo da je dohod ruskega carja za mesec april l. 1904. v Rim zagotovljen.

Brno. List »Hlasy z Hane« poroča razpravah na Dunaju, naj se česka univerza na Moravskem ustanovi začasno v Kromerizu. Od tam se bo tekom let prestavila v Brno. V Kromerizu so prostori za juridično in filozofsko fakulteto pripravljene. Državbi ne bilo treba zidati novega poslopja.

Madrid. Vesti, da se bo kralj Alfonz poročil z neko bavarsko princezino, so ne resnična. Njegova mati želi, da se ne poroči pred 20. letom.

Rim. Laška vlada še ni dobila odgovor od Avstrije na svoj predlog naj se glede trg. pogodbe podaljša status quo za en mesec in da se določi šest- do osemmesčni provizorij.

Dunaj. Poslanca dr. Karola pl. Graßmayerja je odlikoval cesar z redom železne krone drugega razreda.

Dunaj. Družba „Rdeči križ“ je sklenila, poslati Macedoncem 10.000 K podpore. Poslaniku v Carigradu je že izročila 3000 K.

St. Hipolit. Pri 30. m. m. se vršečih volitvah v okrajni šolski svet so zmagali povsod krščanski socialisti. Med izvoljenci sta tudi poslanca Wohlmeier in Lechner.

Brno. „Lidove noviny“ prinašajo članek stranskyjev o političnem stališču, kjer se med drugim glasi: Edin pripomoček proti krizi je revizija ustave. Vlada naj naroči deželni zborom, da naj se izvolijo člani, ki bi potem izdelali novo ustavo. Po tem kopri cel država.

Praga. „Katholicki listi“ so radi denarnih razmer prenehali izhajati. Na mesto njih izhaja „Uech.“

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Katar, katerega se dobi od prahu in dima na potovanju, popolnoma prepreči, kakor trdi nek zdravniški list, nosanje močnega tobaka. — Časopisje. Najnovejša statistika izkazuje, da imajo Nemci 4994 časopisov, Č. h. 975, Hrvatje 57, Anglije 478, Francoske 586, L. h. 332, Poljaki 322, Rusi 171, Rusini 48, Srbi 26, Slovaki 5, Slovenci 59, Turki 10, Madžari 22, Bolgari 15. Število slovanskih časopisov se je v ravnokar preteklem letu pomnožilo za 98. — Na učni minister Hartel bo 1. marca prihodnjega leta praznoval soomin na svojo promocijo dne 1. marca 1864. Na dunajski univerzi bo tem povodom več slavnosti. — Velika poveljenj je okoli Skadra. — Veliki vojvoda hesenski se je udeležil božičnice v zavestišču za potujoče rokodelske pomočnike ter je navzoče pomočnike obdaroval. — Za 80.000 K gosli poveril. Budimpeštanska policija zasleduje lvovskega izdelovalca gosli, Tamašovskega, ker je poveril v popravilo mu izročene gosli v vrednosti 80.000 kron. Med njimi so bile tudi Paganinijeve gosli, vredne 53.000 kron. Splošno se namreč misli, da se Tomašovski skriva v Budimpešti. — Gavni dobitke ogrske drž. loterije v znesku 200.000 kron je dobil nemški parobrodni kurjač Jožef Torsig. — 4000 delavcev odpuščenih je v tovarni bombaževine v Filadelfiji. — Vodovod z gorke vode bodo napravili poleg navadnega vodovoda v Draždanih. — Napad v blaznici. Iz Krakova poročajo, da je v ondotni blaznici blazni grof Dueduscyki napad ravnatelja zavoda s škarjami in garantiral 22.000 kron za zausnico. So dišče v H-bu je obsedilo kmeta Adalberta Naderja na 23.000 kron odškodnine, ker je svoji dekli nezgodno priložil tako zausnico, da je izgubila posluh. — Tovarna pogorela. V tovarni za hijijenične stvari v Lvovu je eksplodiral jodfirinov plin ter povzročil požar. Tovarna je pogorela. — Ruski car — skladatelj. Angleški tednik „The Weekly Dispatch“ prinaša božično pesem, kateri je besedilo in melodijo napisal ruski car. — Državna nagrada za poezijo. Kakor se poroča iz Bruselja, je belgijska vlada podelila petletno državno nagrado v znesku pet tisoč frankov za najboljšo poezijo v francoskem jeziku Enile Verhaeren u za njegovo zbirko pesmi „Les visages de la vie“. — Iz Hamburga, 30. m. mes.: Tu se je izvršil v neki tukajšnji banki drzen roparski napad. Neki poštni uradnik je hotel vložiti 500 mark. Neki poleg njega stoječi mož mu je vrgel nenkrat popra v obraz mu iztrgal dotičnih 500 mark in zbežal. Vendar pa se je posrečilo, prijeli roparja. Ropar je brezposelni trgovski pomočnik. — Velika tatvina na pošti v Rimu. Včeraj ponoči sta se v oddelek za pošne pakete v Rimu utihotapila dva kot pošna uslužbenca preoblečena moža ter sta odnesla za 150.000 frankov vrednostnih papirjev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Najnovejša poročila o strašnem požaru v Čikagi.

Čikago, 2. januarja. Mnogo mrtvecev so danes spoznali. Pogreb spoznanih mrličev bo večinoma pojutrajšnjim, nekaj jih pa pokopljejo že jutri.

Čikago, 2. januarja. Pogorelo gledališče so z bakljami preiskali. Sedaj je le še malo mrtvecev v gledališču. Število ponesrečenih je po najnovejših poročilih nekoliko manjše. Mnogo rešenih je šele danes prišlo domov. Bežali so kakor blazni iz mesta in tavalji do danes po okolici. Pravijo, da ne vedo, kako so se rešili. Vse je v divjem teku rinilo k izhodu. Ogenj se je pričel na

desni strani odra vsled pretrgane električne napeljave. Dasi je bil že ves oder v ognju, vendar do takrat še ni bilo zmešnjave. Komik je miril občinstvo, ko pa rešilno zagrinjalo ni moglo pasti, nastala je zmešnjava. Gledališko obojbe je zapustilo svoja mesta in neresne je bila gotova. Nato se je še razletel kalcijev aparat. Ko so došli ognjegasci, bilo je treba le par vodnih žarkov, da so pogasili ogenj. Od mrtvih je dve tretjini otrok in žensk.

Čikago, 2. januarja. Vse mesto je polno hvale o junaštvu tukajšnjega katoliškega škofa. (Glej poročilo o požaru. Ured.) Škof je vrgel goreno obleko raz sebe, skočil v goreče gledališče in osebno vodil rešilna dela.

Čikago, 2. jan. Najbolj je pri požaru prizadeta rodbina Avstrijca dr. Aleksandra. Zgorela mu je vsa rodbina.

Čikago, 2. jan. Mestni župan je dal zapreti 19 gledališč v mestu, ker niso dovolj varna.

Celovec, 2. januarja. Dekan Janez Müller v Kotmarivasi včeraj umrl. Pogreb bo v nedeljo ob treh.

Celovec, 2. januarja. Slovenci malone enoglasno zmagali pri občinskih volitvah na Dješkah, v Škocijanu in Šmihelu nad Pliberkom.

Budimpešta, 2. januarja. Skode v pogoreli tovarni petroleja je okoli 80.000 K.

Budimpešta, 2. januarja. V Bileku se je uprlo 400 madjarskih vojakov tretjeletnikov, ti bi morali dalje služiti. Voditelji upora so aretirani.

Budimpešta, 2. januarja. Listi poročajo, da bo ministrski predsednik Tisza sklical tekom prihodnjih dni konferenco zaupnikov vseh delo ljubecih strank, da določijo, na kak način naj pride državna zbornica do dela.

Zagreb, 31. dec. Rimska kurija je potrdila zagrebškega kanonika Krapaca kot nadomestnega škofa.

Gradee, 2. januarja. V graški socij. dem. organizaciji je zmanjkalo 40.000 K.

Praga, 2. jan. „Politik“ poroča: Vedno večja je možnost, da Avstrija spomladi poseže v balkanske razmere. Bosna in Hercegovina ste vojaški skladišči. Tretjeletniki 15 voj. kora, ki je v zasedenih deželah ostanejo pod orožjem, železnico od Sarajevoga v Novi Bazar pa grade noč in dan. Albanski katoliki se vsled upliva Avstrije začno gibati, makedonski odbori prično delovati. — Avstrija morda zasede Makedonijo.

Praga, 2. januarja. Zaupni shod staročeske stranke se vrši v Pragi koncem februarja ali začetkom marca tek. leta.

Praga, 2. jan. Soproga nadvojvode Frana Ferdinanda spomladi povije.

London, 2. januarja. Z Japonskega prihajajo vedno kritičnejša poročila, ki zagotavljajo, da bo skoro gotovo vsak čas vojska izbruhnila. Rusija je prišla do sklepa, ki bo Japonsko gotovo izzval in povzročil vojsko, dasi se Francoska in Angleška na vso moč trudite (?) preprečiti vojsko in spor poravnati mirnim potom. Japonci se za vojno skoro odločijo, ako iz Petrograda ne bo spravljivega odgovora.

Tokio, 2. januarja. Tukaj so bile velike demonstracije za vojsko z Rusi. Razburjenje prebivalstva je vedno večje.

Pariz, 2. januarja. Novim predsednikom zbornice bo skoro gotovo izvoljen Brisson.

Brno, 2. januarja. Moravski listi javljajo, da je zadeva škofa Khona prišla v kritični stadij. Preiskava je poverjena trem kardinalom, mej katerimi sta kardinala Gotti in Vanutelli. Poročila avstrijske vlade o škofu Khonu v Rim so neugodna.

Društva.

(Društvo „Zvezda“ na Dunaju) ima v nedeljo, 3. januarja, v dvorani „Zum

Regensburgerhof“, I., Sonnenfelsgasse 2. peti občni zbor. Začetek ob petih popoldne. Dnevni red: Nagovor g. predsednika, poročila gg. tajnika, blagajnika, pregledovalcev; volitve, slučajnosti. Občnemu zboru sledi društvena zabava s sodelovanjem g. Avgusta Janša in društvenega pevskega zbora pod vodstvom g. V. Krušiča. Vspored: 1. A. Hajdrih: „Mladini“, moški zbor. 2. P. H. Sattner: „Na planine“, moški zbor. 3. Prizor iz „Revčka Andrejčka“, predstavlja g. Janša. 4. K. Mašek: „Pri zibelih“, četverospjev. 5. J. Tomažević: „V krčmi“, moški zbor. 6. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, moški zbor. —

Darovi, poslani našemu uredništvu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda pod geslom: „Naša Jerca se je izkazala, Ivan pa še bolj.“ Bog plačaj!

— Dobro zdravilno sredstvo. Mej vsemi zdravili, ki se rabijo kot boleat olajšujoče sredstvo pri prehlajenju, zavzema prvo mesto v laboratoriu Rechterjeve lekarne v Pragi pridelovani Liniment Capsici comp. s „sidro“. Cena je nizka: 80 v., 140 K, 2 K steklenica; vsaka steklenica se nahaja v lepi škatlici in jo je lahko spoznati po „sidru“.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji sračni tlak 736,0 mm

Čas uporabljaj	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrevi.	Nebo	Padavina v 24 urah
31. 9. zveč.	737,3	-5,1	brezvetr	sneg	
1. 7. jut.	737,5	-4,9	sl. svzh.	>	12,8
2. popol.	737,6	-2,9	sl. vzjvz.	obl.	
9. zveč.	739,3	3,2	sl. svzh.	obl.	
2. 7. jut.	739,7	-6,2	>	del. jasno	2,4
2. popol.	739,7	-1,2	>	jasno	

Srednja temperatura četrtka -5,3°, norm. -2,6°
Srednja temperatura petka -3,7°, normale -2,7°

Zahvala.

Za vse pristrčne izraze sočutja in sožalja med boleznijo in ob smrti našega nepozabnega ljubljena

Ivana

za prekrasne vence in šopke na njegov prerani grob, za mnogoštevilno častno spremstvo na njegovi zadnji poti in ganljivo petje, se vsem iskreno zahvaljujemo.

Posebno hvaležno-dolžne se čutimo preč. g. prof. dr. M. Opeki, blag. gosp. šol. svetniku ravnatelju dr. Junowiczu, slav. prof. kolegiju ljubljanske realke in nje dijakom, prečastiti duhovščini, gg. pevcem, slav. gasilnemu društvu v Trbovljah ter slav. vodstvu ljudske šole trboveljske. Bog plačaj vsem!

Ljubljana - Trbovlje.

Rodbina Kramerjeva.

Lepe sani

eno in dvovprežne, se po nizki ceni prodajo.

Blagovoli naj se vprašati v Puntigamski 1-1 pisarni na Marija-Terezije cesti.

Poskusite pristni rastlinski likér „Florian“

Varstvena znamka.

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja teló, Budí tek in prebavo, Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno. 1741

Južna vina naravnost od soda, najboljše kakovosti, toči po najnižji ceni Avguštin Zajec, 1-1 restavratér, 1 Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Vabilo

na

občni zbor slov. katol. izobraž. društva v Mengšu,

ki se vrši v društvenih prostorih na dan sv. Treh kraljev, 6. januarja 1904., ob pol 3. popoldne.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelstva.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo knjižničarja.
4. Predavanje.
5. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Komptoristinja,

ki ima absolviran trgovski tečaj, želi službe. — Naslov: N. N. Poste restante v Ljubljani. 1717 3-2

Franc Oblak po domače Boštjancov v Poljanah nad Škofjo Loko št. 32.

izdeluje točno in po najnižji ceni 1761 vsakovrstne ter najfinejše 3-2

mreže za pesek, za okna itd.

Priporoča se za obilna naročila.

Proda se

prillična hiša z gospodarskim poslopjem ter sadnim in zelenjadnim vrtom; hiša primerna za trgovino. Pojasnila daje iz prijaznosti upravništvo Slovenca. 3 3-1

Tamburaški in pevski zbor Vodmatškega bralnega društva priredi v nedeljo, dne 10. januarja 1904., v Hošlerjevi zimski pivarni svojo društveno veselico

3 raznovrstnim vspešdom. 2 1-1

Vsak duhovnik potrebuje za znanstveno izobrazbo in za prakso strokovnega stanovskega lista, in kot tak se častiti slov. duhovščini priporoča domač list

VODITELJ V BOGOSLOVNIH „VEDAH“

ki izhaja četrtletno v Mariboru, vsakokrat po 8 pol, in velja na leto 5 K.

Naročnina se pošilja na Upravništvo „Voditelja“ v Mariboru.

List obdeluje znanstveno in praktično vse panoge bogoslovne vede ter hkrati zasleduje razvoj bogoslovnega znanstva.

2 6-1

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 2

2 52-1 Filijalka

Resljeva cesta šte. 7

priporoča

najbolje urejeno zalogo različnega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, šolskih zvezkov, beležnic, črnila itd.

Dimnik, Avstrijska zgodovina za ljudske šole, nastenske table za ljudske šole, molitvenike v raznih vezeh, kipe slovenskih literatov, razno galanterijsko blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana,

Valvazorjev trg šte. 6.

Največja zaloga železnega pohištva, posteklenih umivalnih garnitur i. t. d.

1536 12-6

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zagamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje. Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (73)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkóczy, Anfon Kanc in Ernst Sark v Ljubljani, A. Rani v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Lepo posestvo

v Zagradcu na Dolenjskem, na katerem je stara, dobro obiskana gostilna, vaga za prašiče, pripravno za vsakovrstno trgovino, ob okrajni cesti, blizu župne cerkve, z 10 orali njiv in 6 oralov lepo zaraščenega gozda, se zaradi rodbinskih razmer prostovoljno pod ugodnimi pogoji proda. 1688 3-3

Več se izve pri lastniku **Jožefu Horvatu** istotam. Pošta: **Zagradec Fužine**.

Na prodaj sta

2 križeva pota 2

jeden 95 cm visok velja gl. 65—
drugi 150 " " " " 250—
pri 1591 9

Fr. Toman-u

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg šte. 1.

Cene brez konkurence!

Ivan Dogan

mizarski mojster

v Ljubljani, Medjatova hiša šte. 19

priporoča

svojo bogato zalogo hišne oprave.

Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste. Modrace in žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke i. t. d.

Naročila se točno izvršujejo.

1564 6

Cenik s podobami zastoj in franko.

Konkurenca nemogoča!

Dopisnica

1600 6-5

zadožča, da se dobi zastoj ilustriran cenik od l. 1881. obstoječe tovarniške zaloge ur, juvelov, zlatnine in zrebrnine, Th. Fuchs, Dunaj II, Ertlgasse šte. 1.

Ena Anker-remontuar-ura iz niklja za gospode, 36 ur idoča, s podobo Njegove Svetosti papeža Pija X. ali Nj. Uveličanstva cesarja, župana dr. Luegerja itd., 3 gl. proti povzetju.

Naznanilo otvoritve in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v mestih in na deželi uljudno naznanjam, da sem pred kratkim otvoril

„restavracijo na pošti“

ki je vsestranski urejena v udobnost p. n. gostov. Poskrbljeno je za najboljša naravna vina, izborna topla in mrzla jedila po primerno nizki ceni.

Tu kakor tudi v Šoštanju imam svoji novourejeni

mesnici,

kjer morem ob vsakem času slav. p. n. odjemalcem postreči z okusnim svežim blagom. Zagotavljajoč slavnemu p. n. občinstvu najsolidnejšo in najtočnejšo postrežbo in proseč mnogobrojnega obiška 1024 10-5

beležim z najodličnejšim spoštovanjem

Ivan Habjan

lastnik „restavracije na pošti“

v Smartnem na Paki (Štajarsko), 2 minuti od železn. postaje Rečica (Riezdorf).

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva.

Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Ležijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico.

Te kapljice so najboljša sredstvo proti bolezni na maternici in modromu ter raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: **Mestna lekarna, Zagreb, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka.**

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanaestorica se ne pošilja.

Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.) . . . 4 K | 5 ducatov (60 stekl.) . 17 K

3 ducati (36 ") . . . 11 " | 10 ducatov (120 ") . 32 "

Mestna lekarna

Zagreb,

Markov trg št 36.

Ustanovljena leta 1360.

1553 10-9

Zdravje je največje bogastvo!

Istanovljeno leta 1872.
1563 6

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.
Električni obrat.

Brata Eberl

Prodajalnia in komptoar:
Miklošičeva cesta šte. 6.
Delavnica:
Igriške ulice šte. 8.

Slikarja napisov

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schoentfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slike in zidarje, strednjega mazila za hrastove porde, karbolinija itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano rečno in fino po najnižjih cenah.

Telefon 154.

1153 52-18

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31, poleg velike mitnice ali šrange.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana, Prešernove ulice št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke, kakor tudi najnovejših predmetov v konfekciji za dame.

Solidne cene, točna postrežba.

1532 12-12

Povodni nastopa novega leta do-
voljujem si vsem cenjenim p. n. gostom
voščiti

veselo novo leto

In prosim, da se mi ohrani tudi v bo-
doče doseganje zaupanje in me počašča
s številnim obiskom, zagotavljač jim
najboljšo postrežbo.

Velespoštovanjem

Mihael Marzolini

kavarna „Merkur“

1766 2-2

V gostilni „pri Cenkarji“
se toči pristno vino.

Čez ulico po znižani ceni.

Istrijsko, novo . lit. 28.
Vipavsko, „ „ 32.
Istrijsko, staro . „ 40; čez ulico 36.
Istrijsko, „ „ 48; „ „ 44.
Cviček, rudeč . „ 36; „ „ 32
Istrijsko, črno . „ 40; „ „ 36.

Dobivajo se tudi vedno gorka in mrzla jedila.

Abonirano kosilo z 1/4 litrom vina 26 kr.

Za obilen obisk se priporočata 1719 4-2

Franc in Ivana Slatnar.

Cena vžigalic:

1 orig. zabož s 500 zavitki (normal) K 48—
franko Ljubljana, 2% popusta.

iv. Perdan, Ljubljana.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Iv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOZI DAR
DOMU NA ALTAR**

Te vžigalice
so pridružbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI.

iv. Perdan, Ljubljana.

1 orig. zabož s 500 zav. (Flaming) K 52—
franko Ljubljana, 2% popusta.

**MATTONIJEV
GIESSHÜBLER**

alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim
uspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slast
do jedi, zgagi itd., ter

katarah v sapilih,

zaslizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 38 14

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**
čelez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v
Ljubljani.

K. in R. JEŽEK

tovarna in livarna kmetij-
skih in poljedelskih stro-
jev v Blanskem, Moravsko
zaloga v Ljubljani

na dvorišču dunajske mitnice,
glavni zastopnik I. Komatič.

Podružnici

v Radovljici pri g. F. Koro-
šinu in v Novem mestu pri
trgovcu gosp. A. Gustinu

želita vsem svojim cenjenim
odjemalcem

veselo novo leto

in se še nadalje najtopleje
priporočata, zagotavljač
točno in kulantno postrežbo.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča preč. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

1724 1

Izdeluje cele ornate,
kazule v vseh liturgičnih
barvah, pluvijale, obha-
jljne burze, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfineje,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in zlatem veze-
nju. — Izdeluje tudi
bandera in baldahine
ter izvršuje vsakovrstno
cerkveno perilo iz
pristnega platna. Vporablja
samo dobro blago, cene po
mogočnosti nizke, zagotavlja
trpežno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje sta-
rih paramentov tudi rado-
voljno prevzame.

Naznanilo.

Usojam si slavnemu občinstvu uljudno nazna-
njati, da sem prevzel od g. Fr. Oreška trgovino
s špecerijskim blagom, moko, vinom, špiritom in
žganjem, na debelo in drobno v Ljubljani na
sv. Petra cesti poleg Hotel Lloyda, ter bodem
isto pod tvrdo

1738 3-2

Leopold Jeran

preje Franc Orešek

vodil.

Oziraje se na večletno mojo
prakso na tukajšnjem trgu, posebno
pri tvrki C. C. Holzer, zagotavljam
slavno občinstvo, da bodem z vso
vnemo poskrbel isto v vsakem
oziru najboljšo zadovoljiti.

Se priporočam z odličnim spo-
štovanjem

Leopold Jeran.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo:
12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-44

Huss-ova pogača.

Tovarna za kruh in drugo pecivo

Kantz, Ljubljana

1728 8-2

priporoča

pristni rženi kruh, mešan in črn.

Ta izdelek si je z bok prijetnega okusa in sočnosti pridobil priznanje vseh
slojev prebivalstva. Dosegel je z ostalimi izdelki te tovarne najvišjo odliko:

častni križ z zlato svetinjo in diplomo

na mejnarodni razstavi živil v Bordeaux-u.

Prodajajo se hlebel in štruce | Naročila z dežele se izvršujejo
po 40 in 20 vin. | najtočnejše.

Največja izbira najfinjšega luksusa-peciva biškotov in prepečenca.

Vsak dan zadaje
sveže pecivo ob
pol 6. uri zvečer.

Dvanajst filijalk
in
prodajaln.

Higijenični prevozniki vozovi za kruh in drugo pecivo.

**Izborna
pijača**

je 1697 10-2

Talanda-Ceylon-čaj

Ne učinkuje vzemirljivo, marveč pomirljivo
na duha in telo.

Štev. 1 v zavojih od 20, 50, 125 vinarjev.
" 2 " " " 24, 60, 150 " "
" 3 " " " 32, 80, 200 "

v vsaki večji drogeriji in trgovini za špecerijo

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 34 let z največjim uspehom rabljeni prsti
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-
topljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo
narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gl. 25 kr. — 2 K 50 h. po
pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod
enakim ali po-
dobnim imenom, ki pa so
po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših
izvirnih preparatov že 34
let obstoječega podfosfor-
nastega kislno-apnena-žele-
znega sirupa, svarimo in
toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev**
apneno-železni sirup in gledati na to, če ima
vsaka steklenica pristavljeno uradne vpisano var-
stveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 5

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani:
M. Mardetschläger, G. Piccoli, U. pl. Trakóczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher;
Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schiedler, Ant.
Mizzan; Breže: G. Eisässer dediči; Sovodenj: F.
Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birn-
bacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hil-
linger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst:
C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, dr. J. Serravallo, E.
pl. Leitenburg, P. Prendini, dediči M. Ravasini; Boljak:
Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F.
Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Prodam ali v najem oddam
trgovino

špecerijskega blaga

na dobrem prostoru v Ljubljani radi
balehanja. Trgovina ima lep promet in se
ponuja strokovnjaku gotova eksistenca.

Potrebni kapital le 2 do 3 tisoč gold
Natančneje pové blagohotno upravnništvo
Slovenca. 1248 18

Svet za stavbišče

(1100 do 1200 sežnjev)

je na Karlovskem predmestju

1651 3-3 (v Prulah)

na prodaj

Natančneje pové **Alojzij Zorman**, trgo-
vec z moko, Stari trg št. 32 v Ljubljani.

Naznanilo.

Martin Lampert

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 31

prodaja

trboveljskega premoga

na drobno in debelo; dalje dobro suha

bukova in mehka drva

po sežnjih (klaft.) ali tudi po cele vagone tudi rezana
in sekana, trda in mehka drva se dobé na zal-
tevo v vsaki množini.

Obenem tudi naznanjam slavnemu občinstvu, da
sem v isti hiši prevzel najstarejšo firmo umleg-

Jurija Jankoviča

po domače **Habeta**, obstojelo že nad 80 let, znano
po vsi Ljubljani in po deželi, namreč prevažanje
vsakovrstnega blaga s kolodvoru na kolodvor,
kakor tudi pri stavbah. 1664 13-2

Prevzamem tudi selitve po najnižji ceni.

Se priporočam slavnemu občinstvu za mnoge-
številni obisk

Martin Lampert.

Angeljnovino milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-82

sta najbolj koristni
S štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

1586 Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priljubljen je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski l. 1898. veleč. duhovščini za nakup pri „Kmet. društvu v Vipavi“ zato, ker je društvo pod strogim nadzorstvom dekana vipavskega. Razpošilja se od 56 litrov naprej čista bela vina od 42 do 50 kron za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče hribovsko namizno vino po 30 kron.

Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. Višje množine se zaračunajo nekoliko ceneje.

V zalogi je tudi finejša sortirano vino, kakor: **kraljevina po 50 kron, pinela po 55 kron, beli burgundec in laški rizling po 60 kron, ter staro vino v buteljkah, beli burgundec in renski rizling.**

„Kmetijsko društvo v Vipavi“.

Slab tek, pomanjkljivo prebavljanje, slabost v želodcu, glavobol iz želodca, omedlevico, zaprtje in druge želodčne bolezni in težko odpravlja
Bradyjeve kapljice za želodec (Marija-Geljske)
izborno preiskušeno sredstvo. Naj se zahteva izrecno Bradyjeve želodčne kapljice. Dobivajo se v lekarnah, kjer jih pa ni, pa neposredno pri lekarni C. BRADY DUNAJ, I. Fleischmarkt št. 1. Cena ene stekle. K-80 in več steklenic K-140 z navodilom v porabi. 1299 12-5

Istrsko vino

lastnega pridelka
teran in muškatelj
rudeče in refoško
se dobiva pri

Anton Ferlan di Giorgio

v Rovinju (Istra).

Na prodaj ima tudi izboren
1550 12-10 tropinjec.

Vzorci in cene na zahtevanje.

Pojasnilo!

Vozstransko priznane Anker-remontoir ure, sistem Roskopf, s niklatimi okvirji kupuje se leto dni velik del svojih odjemalcev, posebno poljedelci, uradniki, uslužbeni orožniki, finančne in železniške in svoje največje zadovoljnost.

Posiljam svoje pristno ameriškega sistema

Roskopf-patent anker remontoir ure števil. 99

(zelo priporočljiva službena ura) z emailnem kazalščem in fino poliranim dobro zapirajočim niklatim okrogom, pozlačeni kazalci, natančno regulirana in 36 ur iduća, triletna garancija, naravnost na zasebne odjemalce kom. za 2-50 gld., 3 kom. za 7 gld., 6 kom. za 12-50 gld. Primerna niklatista verižica z lepim kompasem komad 30 kr. Razpošilja se proti poštnemu povzetju ali če se pošlje denar, če ura ne ugađa ali pa zadovoljivo ne funkcionira.

Hanns Konrad

PRVA TOVARNA ZA URE V
Mostu števil. 613, Češko.

e. kr. sodni zapriščeni cenilec. Moja tvrška je odlikovana s c. kr. avstr. drž. orlom, s slatimi in krebrnimi razstavimi svetiljami in z več nego 10.000 priznanimi pismi, ki so mi došla iz celega sveta. Moja tvrška je kot eksportna tvrška v tej stroki brez samohvale največja in najstarejša in izvaja v vse dele sveta. Ustanovljena je l. 1887. Ilustrovani cenik o urah, zlatini in srebrni se pošilja na zahtevo zaastonj in franko. 1420 20-10

Nove zboljšane gramofone

z glasovno-, ročno- in varstven (omarico, zelo priljubljeno med duhovščino, po društvih in med zasebniki.

Gramofon avtomate

za gostilne zelo pridobitne
prodajam tudi na obroke.

Imam veliko zalogo, najnovejše plošče, katere zamenjujem za stare

Vnanja naročila se rešujejo z obratno pošto.

1079 50-39

Rudolf Weber, urar
v Ljubljani, stari trg 16.

Domača umetalna steklarija Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinejšega

Okvirja tudi slike in podobe, prenavlja in popravlja stare predmete.

St. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana tvrdka za stavbeno in umetno steklarstvo **AVGUST AGNOLA** v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju z gotoko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpijočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu z mirno vestjo zapupamo slična dela.

V prepričanju po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer z malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji
dne 9. februvarija 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbna steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 927 52-24

Cene jako nizke.

Brez operacije
brez bolečin
odstranite kurja očesa, otisko in trdo kožo z mojim 1447 13-5
balzomom za kurja očesa,
ki se pošilja franko, če se dopošlje 40 kr.
S. Mittelbach, Salatorjeva lekarna
v Zagrebu.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON
nista priznanašala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnina prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne
gld. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz anega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6'60.
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'60. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži boje srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

božično in novoletno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 1428 9

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvelec iz pohvalnih pisem.
Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

ANTON PRESKER

1357 82
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke
posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Bratje Novakovič

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.

Prodaja v steklenicah in pisarna: **Ljubljana** Stari trg št. 15

Skladišče in prodaja na debelo: **Spodnja Šiška, Vodnikova cesta.**

Priporočajo svoja črna, krvna, rudeča **domača dalmatinska vina** in bela izborna namizna, desertna

dalmatinski tropinovec, dalmatinski vinski konjak in dalmatinsko maslinovo olje po nevrjetno nizkih cenah.

Pošilja se v sodih po 100, 300 in 600 litrov. Ako kdo odpošlje svojo posodo, dobi vino mnogo ceneje.

Vzorci in ceniki zastoj in franko. 1279 20-15

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

706 104-66

Vinska trgovina Jeglič

1692 10-7

Vinotoč v lastni kleti

Pred škofijo št. 1

priporoča belega in črnega istrijana, štajarca, belega, rebulo, muškata, belo, sladko. Vino de Rosa, rudeče, sladko, kot tudi staro ogrsko vino; dalje posebno:

Rogica, iz sušenega grozdja, črno, sladko, ste- 80 kr.
 klenica 7/10 litr. 70 " "
 Refoško, staro, sladko, 7/10 litr. 64 " "
 novo, iz soda, 1 liter 48 " "
 Prosekar, star, 1 liter 40 " "
 Vino lastnega pridelka iz Krškega,) belo 36 " "
 Trške gore izb. kakov., rebljan) rudeče

Varstvena znamka: Sidro. LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.
 priznana izvrstno bolečine olaj-
 sujoče mazilo je dobiti steklenica
 po K 80, K 1'40 in K 2- v vseh
 lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah
 z našo varstveno znamko „sidro“ iz
 Richterjeve lekarne ter sprejme iz
 previdnosti le v steklenicah s to var-
 stveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
 v Pragi, Elisabethstrasse 5.
 1343 34-15

Pariška svetovna razstava 1901 „Grand Prix“.

Najvišja odlika:

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno in usta-
 le, če novno
 na T.P.A.P.M. leto
 podplatu C. ПЕТЕРБУРГ 1860.

Šent Peterburške
GALOSHES
 čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

1592 10-6

Vsak dan jih izdela
 tovarna
 40.000 parov!

Edini kontrahenti: Messstorff, Behn & Co., Wien, I.

Na debelo in drobno pri
 Anton Krisperju v Ljubljani

kakor pri sledečih trgovinah:

V Ljubljani so na prodaj pri Češkuti Marija, J. S. Benedikt, Petričič Vaso, Persche Alojzij,
 Treo Karolina, Ant. Leutgeb, Julije Stor, Ernest Sark, I. C. Hamann, Vikt. Gerhauser.

Brinšek Ivan Trnovo, Engelsberger Rud. Krško, Homann Friderik, Homann Oto, Für-
 sager Leopold v Radoljci, Gratner Jurij Kamnik, Gatsch A. Kostanjevica, Lapajne Valentin
 Idrja, Pollak Marija Kranj, Petelin Andrej Ribnica, Trevn Valentin Idrja, Trevn Anton
 Jesenice, Verblö Anton Sevnica, Lobinger & Bergmann Litija, E. Hoffmann Kočevje, Jonke
 Frano, Bartelme Josip Kočevje

Ustanovljeno l. 1832.

Priznано najboljšo

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti,
 ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja
 po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

176 46

Električni obrat

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Iščem dobro izurjenega strugarskega pomočnika oziroma strugarja.

Plača po dogovoru. Služba stalna in takoj

Fran Švigelj 1495 15

tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

796 100-68

Zahtevajte

brezplačno in franko
 moj ilustrovani cenik z več
 ko 400 podobami

ur, zlatega in sre-
 brnega blaga
 in godbenih reči
HANNS KONRAD

Nik.-rem. ura gl. 2.50
 3.-, 3.50. Za vsako
 uro 3 leta piam. jam.
 tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko.

Velika zaloga čevljev

za gospode, dame, otroke,
 s. duhovnike in častnike.
 Solidno blago.
 Nizke cene.

Gamase, galoše.

1335 52-12 **Zaloga obuval**
D. H. POLLAK & Co. Dunaj.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Sve-
 tosti papeža

priporoča naslednje izdelke svo-
 jega kemično farmaceutičnega
 laboratorija, ki se izgotavljajo
 kot sicer vsi drugi medikamenti z naj-
 večjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi
 želodec, vzbuja veselje do jedi, pospe-
 šuje prebavo in odprtje ter je posebno
 učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja
 primalokrvnih, nervoznih in slabotnih
 osebah z najboljšim vsemhom. Polliterska
 steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali fama-
 rinde dajo z vodo pomešani izvrstno in
 zdravo pijačo. Kilogramaska steklenica, pa-
 steurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po pošt-
 nem povzetju. 708 (50-45)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Stanje vlog 31. dec. 1902:
 čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša

prilika za štedenje!

Denarni promet v letu 1902:
 čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
 obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
 vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih
 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,501.352 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštao-
 hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
 predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
 podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej
 Kariin stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. —
 Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak,
 tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Sitbar, župnik na Rudniku — Dr. Aleš Ušenšičnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Največja izbora

blaga iz briljantov, kakor uhanov, prstanov, zapestnikov itd., velika zaloga zlatnine, kot zlatih verižic za dame in gospode koljerjev, kakor nastavkov, dalje srebrnine, kavo, pivo in vino, servisov za namizno orodje, tase, posode za čaj, sklode za solato, dalje popolne opravne kasete za 6 do 12 oseb. Prosim, da se obrnete na moj kabinet, ki se nahaja v Ljubljani, krajčeva ulica 4. t. d.

Adolf Wagenpfeil, zlatar in juvelir Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo **novosti** p. n. občinstvu.

Edino zastopstvo
svetovno - znane Orivit. akcijske družbe. — Blago iz kina - srebra, Berendorfske, Cristofle in Würtem. berške kovinske tovarne, priznane družbe. — Največja izbora ženitob. — Najboljše izvršena najnatanc. orodje. — Najboljše daril, izvršena najnatanc. vanjskih daril, izvršena najnatanc. božičnih daril, izvršena najnatanc. Ceniki zastopni. 1902 12-8 Najnižje cene. 1902 12-8 Izberena zunanaj se hitro izvršujejo

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora **prodam prav zelo poceni več lepih lestencev, svetilnic, kelihov** itd.

Prosim prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati.

Naročena dela se izvršijo pravilno v najkrajšem času.

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik,

1118 38

pasar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

Naznanilo.

Za zvišanje in uravnavo sveta nasproti rampe državnega kolodvora, kjer imam lesno skladišče, **rabim različen material**, kakor

šuto, razbito opeko itd.

P. n. lastnike podobnega materiala uljudno prosim, da se blagovolijo odzreti na-mé ter naročé odvažujočemu uslužbencu (vozniku), naj popelje na moj prostor, kjer imajo poleg krajše vožnje tudi to udobnost, da so pri napornem odkladanju na razpolago moji delavci. **Vsak voznik dobi tudi 10 v. v dar.**

Ker je omenjen prostor v mestu, je upati, da se vsak ozira na mojo prošnjo, kajti že pri času se bode precej pridobilo, in bodo imeli poleg posestnikov tudi odvaževalci priličnejše ugodnosti.

1689 52-3

Anton Deghenghi.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd

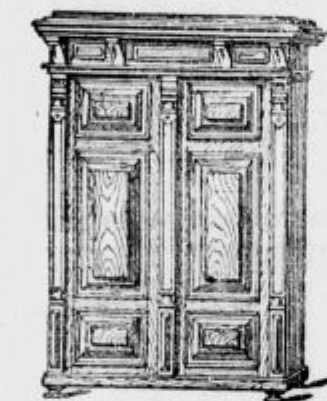
sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštenu po najnižji ceni bandera in vsa druga obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavljajo bitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 780 52-80

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne **temne in likane sobne oprave iz suhega lesa**, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane **oprave za salone, spalne in jedilne sobe** je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Posestvo

je naprodaj

v lepem kraju ob novi državni železnici v Rožni dolini na Korškem.

Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara kréma, prodajalnica ter prodaja tobaka. Ista je pripravna tudi za kako drugo kupčijo.

Cena posestvu je 10.600 kron. Plača pogodovoru.

Naslov posestnika pové iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 1522 15

Janeza Trdine
zbranih spisov

je pravkar izšla prva knjiga:

Bahovi
hazarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južnoslovanske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega zavednega Slovenca.

Cena K 3—, po pošti K 3-20.

Založil **L. Schwentner**
v Ljubljani.

651 49

Angleško skladišče oblek. Ljubljana, Mestni trg 5.

Kožuhovina

se od 1. januarija 1904 prodaja za vsako ceno.

V zalogi so mej drugim skunks - kolier - mufi, potem kožuhovinaste jopice, kožuhi za mesto in potovanje, mikado itd. itd.

Globoko znižane cene za obleko za gospode in dame.

Velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič.

1722 3-3

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična dolniška družba
„MERCUR“
I, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 278